

Македонска академија на науките и уметностите Булевар Крсте Мисирков 2 1000 Скопје, Република Македонија Тел.: +389 2 323 5400 www.manu.edu.mk Ликовна изложба на членовите на МАНУ МАНУ, октомври 2017 Издавач: МАНУ, Скопје За издавачот: акад. Таки Фити, претседател Уредник: акад. Газанфер Бајрам секретар на Одделението за уметност Организација на изложбата: Ана Франговска Текстови: акад. Газанфер Бајрам, Ана Франговска Биографии: Ана Франговска Превод на англиски: Гоце Алексоски Дизајн: Борис Шемов Фотографии: Игор Василев и Иван Блажев Јазична редакција: Бобан Карапејовски

Печат: Европа 92, Кочани

Тираж: 500

Copies: 500

Macedonian Academy of Sciences and Arts Boulevard Krste Misirkov 2 1000 Skopje, Republic Macedonia Tel.: +389 2 323 5400 www.manu.edu.mk Art Exhibition of the Members of MASA MASA, October 2017 Publisher: MASA, Skopje For the publisher: Academician Taki Fiti, President Editor: Academician Gazanfer Bayram, Secretary of the Department of Art Organization of the exhibition: Ana Frangovska Text: Academician Gazanfer Bayram, Ana Frangovska Biographies: Ana Frangovska English translation: Goce Aleksoski Design: Boris Semov Photography: Igor Vasilev and Ivan Blazev Édited by: Boban Karapejovski Printed by: Evropa 92, Kocani

ЛИКОВНА ИЗЛОЖБА НА ЧЛЕНОВИТЕ НА МАНУ

ART EXHIBITION OF THE MEMBERS OF MASA

ИЗЛОЖБА НА ДЕЛА ОД ЛИКОВНИТЕ УМЕТНИЦИ ЧЛЕНОВИ НА МАНУ ПО ПОВОД 50-ГОДИШНИНАТА

Акад. Газанфер Бајрам

Ова издание е подготвено по повод полувековниот јубилеј на МАНУ и е придружен дел од изложбата организирана по овој повод.

50 години се зрела доба. МАНУ своето растење и зрелост ги покажува на сите полиња. Одделението за уметност е составено од разнородни уметници, а ги обединува тоа што секој уметник во својата душа е поет.

Ликовните уметници членови на МАНУ дадоа придонес во градењето на естетските фундаменти за развојот на современата македонска ликовна уметност, со што оставија трајни траги во македонската култура. На македонска почва се испрепластиле разни цивилизации на сите што битисувале на овој простор, што несомнено влијаело на нашето творештвото. Следејќи ги европските текови на уметноста сме успеале да создадеме свое автентично ликовно писмо, проткаено со медитерански шмек.

Уметноста е стара речиси колку човекот. Неспорна е вистината искажана од Андре Малро дека преку уметноста се справуваме со минливоста и го засведочуваме своето трајно присуство под ѕвездите. Или, поинаку кажано, како што вели една стара ориентална поговорка – ако сакаш да собираш плодови и по 1000 години – создавај уметност.

AN EXHIBITION OF WORKS BY THE FINE ARTISTS -MEMBERS OF THE MACEDONIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS ON THE OCCASION OF THE 50TH ANNIVERSARY

Academician Gazanfer Bayram

This edition is prepared on the occasion of the half-century anniversary of the Macedonian Academy of Sciences and Arts and is an accompanying part of the exhibition organized on this occasion.

50 years is a mature age. The Macedonian Academy of Sciences and Arts shows its growth and maturity in all fields. The Department of Art comprises various artists, united with the fact that every artist is a poet in his own soul.

The fine artists - members of the Macedonian Academy of Sciences and Arts have contributed to the construction of esthetic foundations for the development of the contemporary Macedonian art, thus leaving permanent traces in the Macedonian culture. On the Macedonian soil, various civilizations of all who have lived in this area have intertwined, which undoubtedly has affected our work. Following the European trends in art, we have succeeded in creating our own authentic art letter, incorporated with Mediterranean taste.

Art is almost as old as man. Undoubted is the truth expressed by André Malraux that through art we are dealing with transience and we prove our permanent presence under the stars. Or, to put it differently, as an old oriental saying goes – if you want to collect fruits after 1000 years – create art.

ВО ЧЕСТ НА АКАДЕМИЦИТЕ УМЕТНИЦИ, ПО ПОВОД ЈУБИЛЕЈОТ 50 ГОДИНИ МАНУ

Ана Франговска, курашор

Највисоката научна и уметничка институција на национално ниво, Македонската академија на науките и уметностите, годинава прославува златен јубилеј – 50 години од своето основање. Овој значаен јубилеј е повод за целогодишно чествување, проследено со повеќе активности на разновидни полиња, а секако, дека е неминовно да се стави акцент и на Одделението за уметност, кое е клучно одделение во секоја Академија од ваков вид. Затоа, со пригодна изложба на членовите уметници се дава посебен придонес кон свеченоста.

Дејноста на МАНУ се одвива во нејзините шест одделенија: Одделение за лингвистика и литературна наука; Одделение за општествени науки; Одделение заприродно-математички и биотехнички науки; Одделение за медицински науки, Одделение за технички науки и Одделение за уметност. Македонската академија на науките и уметностите (МАНУ) е основана со закон донесен на 23 февруари 1967 година од Собранието на Р Македонија. Секоја Академија го следи и го поттикнува напредокот во науките и осовременувањето на уметноста. Таа се грижи и ги следи состојбите со културата, културното богатство, вклучена е во оформувањето на националните политики и стратегии што ќе придонесат за подобар третман и развој на науките и на уметноста. Таа координира и поттикнува истражувања од исклучително значење за Македонија. Се залага за примена на современите методи, научните знаења и резултатите во научните истражувања; воспоставува, одржува и развива меѓународна соработка во областа на науките и уметностите итн.

Одделението за уметност, како еден од составните елементи во функционирањето на МАНУ, досега вкупно броело 16 почесни, дописни или редовни членови на Академијата. Значењето на уметноста во функционирањето на Македонската академија на науките и уметностите, како и во сите други академии низ светот, укажува на големото значење што го има

културата и уметноста во општествениот развиток на една земја. Меѓу академиците уметници се вбројуваат најзначајните имиња од македонската ликовна и применета уметност, кои врз основа на својот минат труд со право станале членови на оваа висока институција. Тука ги вбројуваме: Газанфер Бајрам, Јордан Грабулоски – Грабул, Владимир Величковиќ, Георги Константиновски, Димитар Кондовски, Димче Коцо, Вангел Коџоман, Никола Мартиноски, Боро Митриќески, Томе Серафимовски, Младен Србиновиќ, Димо Тодоровски, Васко Ташковски, Киро Урдин, Петар Хаџи Бошков и Глигор Чемерски. Меѓу нив доминантно се застапени ликовни уметници, а присутни се и архитекти и градежници, кои многу придонеле за општествениот развој на Македонија. Со пригодната изложба во чест на јубилејот на МАНУ – 50 години постоење, се прикажува еден визуелен дијапазон во кој се застапени креативни творби на овие академици уметници, кај кои визуелниот израз игра клучна улога, а со самото тоа уште еднаш се потврдува големата ролја на уметноста во креирањето на високите културни и научни политики на една држава, во дефинирањето на нејзиниот идентитет, припадност, обележје. Кусиот пресек на творечкото значење на секој од академиците ќе ја маркира важноста на неговиот избор за член во оваа највисока научно-уметничка институција, а секако, ќе направи и едно мапирање на клучните поенти на оваа заедничка изложба.

Газанфер Бајрам, академик и актуелен секретар на Одделението за уметност, е еден од најзначајните уметници во Р Македонија за кои мозаикот претставува алфа и омега. За него завршениот циклус во креирањето на едно уметничко дело претставува предизвик. Штом се става последното камче од мозаикот, делото е готово, за разлика од другите уметнички техники во кои творечкиот процес може да биде бесконечна епопеја. Неговите мозаици содржат елементите на нашето поднебје и на традицијата, во нив светлината е еден од клучните елементи, кој пледира да го акцентира, а раскошноста и колоритот му даваат посебна естетска димензија, која го опсипува реципиентот при самата средба со делото на академик Бајрам.

Јордан Грабулоски – Грабул е една од култните личности кога говориме за македонската модерна уметност воопшто или, пак, за модернизацијата на македонската скулптура во XX век. Неговата интелигенција и постојан стремеж за градење на новото и освојување на нови територии во пластичниот израз го прават еден од пионерите на македонската монументална, споменична, но и галериска пластика, име кое претставува водилка за многу наредни генерации ликовни уметници што се формираат на македонска почва. Грабул е автор на еден од најзначајните модерни објекти за тоа време во Македонија, Македониумот во Крушево, кој со својот скулпторски облик претставува градба монумент, кој со децении е белег на македонската културната култура и традиција, и ги отвори вратите на еден поинаков третман на архитектурата. Во однос на галериската скулпторска форма што ја негува Грабул, тој има дадено најголем придонес во креирањето амбиентални пластични форми кои го третираат минималистичкиот принцип, форми што се потпираат на новата индустриска епоха и кои ја прокламираат идејата за синтеза на уметностите.

Владимир Величковиќ е српско-француски автор со македонско потекло, кој е почесен член на МАНУ. Тој има големо значење во светски рамки за негувањето на надреалистичката димензија во делата, како и за дефинирањето на новата фигурација во уметноста во светот. Изборот на предмети во делата на Величковиќ е многу мрачен, а боите што ги користи најмногу се црни, сиви и црвени. Равенките, стаорците, осакатените тела, распрскувањата со графички детали, заканувачките дупки и пожари драматично се раширени низ неговите платна. Изведени во стилот на Новата фигурација, тие се повикуваат на размислувања за војната, кршливоста на телото и несигурноста во постоењето. Величковиќ постигнал одлично меѓународно признание и освоил многу престижни награди. Неговите дела се изложени во галерии низ целиот свет.

Димитар Кондовски бил еден од членовите на уметничката група Денес, која тежнеела кон симбиоза на уметничките дисциплини, а во исто време, и автор што далголем придонес кон модернизација на современото

сликарство и развојот на македонската апстракција. Покрај големиот број фигуративни дела кои се дел од неговиот ликовен опус, она по што Кондовски останува препознатлив е создавањето индивидуален стил, во кој апстракцијата (и тоа најчесто од геометриски вид) како стилска одредница е клучна, но делата оддишуваат со влијанијата на византиската иконографија и на иконописот, македонскиот фолклор (везови, украси, носии). Тој создава своевидни "нови икони", во кои доминираат црната и црвената боја, со многу примеси на златно преку користењето златни фолии.

Георги Константиновски бил присутен на македонската архитектонска сцена во периодот кога започнал процесот на ревизија и критика на модерната архитектура. Неговите дела го дефинираат процесот на обнова на Скопје по земјотресот, но во сите тие дела се гледа неговиот сопствен авторски израз, така што неговите дела стануваат референтни точки на новата архитектонска стварност. Неговите дела изненадуваат со јасност и чист стил во различните креативни остварувања и барања на модерната архитектура во светски рамки. Наместо денешната практика, која со градежното искористување на земјиштето ја преплавува и ја уништува околината, тој нуди визија на радикално различни згради со концентрација на програми и смислена организација и квалитет на работната и на животната средина, со што доследно се заштитува природната околина, која толку важна за луѓето.

Димче Коцо е и истражувач и уметник. Тој е еден од првите историчари на уметноста во Македонија и основач на Катедрата за историја на уметноста при Филозофскиот факултетво Скопје, како и на Археолошкиот музеј на Македонија, а воедно, и автор што се занимавал со сликарство, скулптура и таписерија, како најзначаен медиум. Во неговиот уметнички опус големо влијание извршила комбинацијата на традицијата и фолклорот со примитивните форми и облици, како и симбологијата, која е чест елемент во неговите дела.

Вангел Коџоман е еден од мошне плодотворните македонски автори, чиј ликовен опус претставува хроника за македонскиот живот, македонскиот човек и македонското поднебје. Тој се занимава со судбината на својот сограѓанин, на малите луѓе, ја отсликува душата на секојдневјето. Неговиот стилски развој се движи од границите на академскиот реализам, преку постимпресионизмот, па сè до дела со исклучителен колоризам, близок на фовизмот. Делата по кои Коџоман останува еден од значајните автори на македонската модерна уметност се жестоките и моќни портрети, пејзажите и сцените од секојдневниот живот.

Никола Мартиноски е бардот и основоположник на македонската модерна уметност. Тој (заедно со Личеноски и Пандилов-Аврамовски) е меѓу првите академски образувани ликовни уметници, кои го донеле во Македонија европскиот дух на сликарството. Никола Мартиноски е познат по воведување на експресионизмот, експресионистичкиот потег на четката, употребата на силни – контрастни бои и издолжувањето и маниристичкото деформирање на фигуративните претстави, со цел да ја нагласи нивната психологија. Тематиките што тој најчесто ги обработувал во својот животен век биле секојдневните драми на социјално-етничкото милје во Македонија (проститутки, сиромашни Роми и Ромки доилки со деца, питачи итн.).

Клучни аспекти што најдостојно ќе го одбележат творечкиот скулпторски потенцијал на академик Боро Митриќески се два основни дискурса: антропоморфизмот или хуманизмот во творечкиот сижеен континуум, како инеговата суштинска поврзаност со дрвото и специфичната техника на неговата обработка (техника на "сликање и цртање" со секирче, со длето), како материјал што му е нему омилен и од чија топлина ја извлекува максимата на виталната претстава, на кое одново му вдахнува живот, за никогаш да не изгуби од својот прв, природен праоблик. Митриќески никогаш не избегал од реализмот и кај него фигурацијата зазема клучна улога при дефинирањето на антропоморфизмот, но во неговиот најзначаен период и примитивната скулптура извршила големо влијание (преку египетската и кикладската, па сè до италијанските претставници на модерната – Марини и Манцу).

Академик Томе Серафимовски е скулптор што се стекнал со академско образование во Хрватска, кај проф. Аугустинчиќ, и за него водилка целиот животен век останува традицијата на париската школа обработувана во духот на медитеранската традиција. Надоврзувајќи се на искуствата на Мештровиќ и на Аугустинчиќ, и живеејќи во светот на Роден, Бурдел, Мајол и на Бранкуси, Томе Серафимовски создава величествен свет на скулптури, со исклучително чувство за рамнотежа и хармонија, движејќи се успешно помеѓу националното и универзалното. Автор е на голем број минијатурни пластики, но и споменични обележја што го дефинираат ликот на градот Скопје.

Младен Србиновиќ е почесен член на Македонската академија на науките и уметностите, расен автор кој во творечкиот живот се занимавал и со сликарство и со графика, а и со таписерија и мозаици. Негови мозаички комплекси красат многу јавни установи на поранешна Југославија. Во сликарскиот ангажман жената му е главен мотив, почитувајќи ја нејзината улога од матријархатот, па до современата доба.

Димо Тодоровски е еден од првите модерни македонски скулптори, автор со свој бележит пластичен развој, кој влијаел врз дефинирањето на денешниот лик на македонската современа скулптура. Во својот творечки век изработил голем број мали пластики со жанровско-анегдотски мотиви, во кои е видлива неговата моќ за вешто моделирање. Автор е на голем број групни, но и портретни претстави, во кои е специфична моќта за прикажување на физичката и на менталната природа на портретираните личности. Тодоровски бил мајстор на реализмот, во кој успешно вградувал елементи на трепетлива, разиграна и драматична фактура на површината на обработените антропоморфни претстави, со што им се дава живост и нагласен естетски елемент.

Васко Ташковски е еден од најзначајните претставници на уметноста на фантазијата и надреализмот. Во неговиот тематски репертоар се среќаваат фантазмагорични споеви на органскиот и на биоморфниот свет, но технизиран и механизиран, кој на-

ликува на своевиден свет на метаморфози. Тој преку ваквите слики алудира на еколошките проблеми, кои сè повеќе го напаѓаат малиот и обичен човек, а секако, му се закануваат и на целото општество. Уште една друга тема на која постојано се навраќа е војната, со сиот ужас и пустош што ги носи таа, предадено во неговите слики како своевиден апокалиптичен судир на доброто и злото.

Киро Урдин е основач на уметничкиот правец наречен планетаризам. Тој е сликар, визуелен и мултимедијален уметник, режисер, скулптор, писател, новинар и правник по струка. Урдин е активен во повеќе земји во светот: покрај во Македонија и во Франција, САД, Швајцарија, Шведска, Мексико, Белгија, Порторико, Филипини итн. Тој уметноста ја разбира како сеопфатен феномен, движејќи се кон обединување на уметностите. Сликите ги создава во екстаза, со полн занес и експресивност, со многу боја и колористички сензации, кои формираат посебен свет на форми и хроматски содржини кои остваруваат магичен спој на древните ритуали и на исконските тајни со поинаквите состојби на умот.

Петар Хаџи Бошков е еден од најавтохтоните претставници на македонската современа сцена воопшто, а особено во скулптурата. Влијанијата на Хаџи Бошков главно доаѓаат од светски познатиот скулптор Хенри Мур, а во одреден период тие двајца и соработуваат. По отворањето на обликот уметникот пристапил кон кршење на формата, поставувајќи нов уметнички концепт. Петар Хаџи Бошков со своите паралели – Љубљана, Лондон, Њујорк е еден од малкутемина македонски современици кои биле во вистински чекор со светската ликовна уметност. Од ова можеме да забележиме дека Хаџи Бошков бил и останува уметник кој со гордост ја претставува македонската современа уметност и влијае врз творештвото на македонските млади автори.

Глигор Чемерски е еден од наследниците на големото дело на Никола Мартиноски. Најнапред се формира како активен член на тогашната новофигуративна генерација македонски уметници, но кусо потоа ќе се

осврне и ќе се задржи на експресионистичкиот ликовен идиом, на интензивната боја, експресивниот и динамичен цртеж, со чија помош се движи низ разновидни тематски подрачја – од фигурација, преку претстави на природата, флората, фауната итн. Во неговите дела доминираат хедонизмот и радоста на живеењето, видени преку орото, танцот, паганството, митологијата, како своевидна метафора на животот. И Византија ќе изврши големо влијание врз дел од неговото творештво, видено преку христијанските мотиви на оплакување, како своевидна современа пурификација.

По краткото разгледувањето на најважните аспекти одразвојот и од значењето на сите академици уметници застапени на изложбата, може да се констатира дека без уметност нема комуникација, ни дијалог, бидеј-ќи во неа и без зборови луѓето се разбираат и разменуваат сознанија и искуства. Тие, културата и уметноста, ги вклучуваат сите сетила, ги иницираат сите сензори и луѓето успеваат да најдат заеднички јазик, а во исто време, тие имаат неприкосновено влијание врз развојот на општеството. Да продолжиме да градиме дијалог преку уметноста, а презентираните академици уметници и МАНУ, како најзначајна научна и уметничка установа, да го негуваат и да го консолидираат тој понуден дискурс.

IN HONOR OF THE ARTISTS ACADEMICIANS CELEBRATING THE JUBILEE 50 YEAR OF EXISTENCE OF MASA

Ana Frangovska, curator

The highest scientific and artistic institution at national level, the Macedonian Academy of Sciences and Arts, celebrates this year a golden jubilee – 50 years of its foundations. This significant jubilee is an occasion for year-round celebration, followed by several activities in various fields, and, of course, it is also inevitable to emphasize the Department of Art, which is a key department in each Academy of this kind. Therefore, a special contribution to the ceremony is given with a convenient exhibition of the members-artists.

The activity of the Macedonian Academy of Sciences and Arts is carried out in its 6 departments: Linguistics and Literary Scienzce; Social Sciences; Natural, Mathematical and Biotechnological Sciences; Technical Sciences; Medical Sciences and Arts. The Macedonian Academy of Sciences and Arts (MASA) was established by a Law enacted on 23 February 1967 by the Assembly of the Republic of Macedonia. Each academy follows and promotes the advancement of science and the modernization of art. It takes care and monitors the situation in culture, cultural wealth, it is involved in the shaping of the national policies and strategies that will contribute to better treatment and development of science and art. It coordinates and encourages research of exceptional importance for Macedonia. It makes effort for the application of modern methods, scientific knowledge and results in the scientific research; it establishes, maintains and develops international cooperation in the field of sciences and arts, etc.

The Department of Art, as one of the constituent elements in the functioning of MASA, so far has comprised of total of 16 academicians, honorary, corresponding or full members of the Academy. The importance of art in the functioning of the Macedonian Academy of Sciences and Arts, as well as in all other Academies around the world, points to the great importance that culture and art have in the social development of a country. Among

the academicians-artists are the most significant names of the Macedonian fine and applied arts, who based on their past work have rightfully become members of this high institution. Here we include: Gazanfer Bayram, Jordan Grabuloski - Grabul, Vladimir Velickovic, Georgi Konstantinovski, Dimitar Kondovski, Dimce Koco, Vangel Kodzoman, Nikola Martinoski, Boro Mitrikeski, Tome Serafimovski, Mladen Srbinovic, Dimo Todorovski, Vasko-Taskovski, Kiro Urdin, Petar Hadzi Boskov and Gligor Cemerski. Among them, the artists are predominantly represented, and there are also architects and engineers who have contributed a lot to the social development of Macedonia. With a convenient exhibition in honor of the anniversary of the MASA - 50 years of existence, a visual range is displayed including creations of these academicians-artists in whose work the visual expression plays a key role, and once again is confirmed the great role of art in the creation of high cultural and scientific policies of a state, in defining its identity, affiliation, identity. The short overview of the creative significance of each of the academicians will mark the importance of his election as a member of this highest scientific and artistic institution, and of course, it will also make a mapping of the key points of this joint exhibition.

Academician Gazanfer Bayram, current Secretary of the Department of Art, is one of the most significant artists in the Republic of Macedonia, for whom the mosaic is alpha and omega. For him, the completed cycle in the creation of a work of art is a challenge. As soon as the last pebble of the mosaic is placed, the work is ready, unlike the other artistic techniques in which the creative process can be an endless epic. His mosaics contain the elements of our surroundings and tradition, in which light is one of the key elements that pledges to emphasize it, and the lavishness and coloration give it a special aesthetic dimension that despises the recipient during the encounter with Academician Bayram's work.

Academician Jordan Grabuloski - Grabul, is one of the cult figures when we speak about the Macedonian modern art in general, or the modernization of the Macedonian sculpture in the 20th century. His intelligence and constant aspiration for building new and conquer-

ing new territories in the plastic expression make him one of the pioneers of the Macedonian colossal, monumental, and also gallery plastic, a name that is a guide for many future generations of artists who are formed on Macedonian soil. Grabul is the author of one of the most significant super modern buildings of that time in Macedonia, the Makedoniumin Krushevo, which with its sculptural form is a building-monument that has been a symbol of the Macedonian cultural culture and tradition for decades, and as a monument has opened the doors to a different treatment of the architecture. In terms of the gallery sculptural form that Grabulnurtures, he has made the greatest contribution to the creation of ambient plastic forms that treat the minimalist principle, forms that rely on the new industrial epoch, and that proclaim the idea of synthesizing the arts.

Academician Vladimir Velickovic, is a Serbian-French author of Macedonian origin, who is an honorary member of MASA. He has great significance, worldwide, for nurturing the surrealistic dimension in the works, as well as for defining the new figuration in art in the world. The choice of objects in Velickovic's works is very dark, and the colors he uses the most are black, gray and red. Equations, rats, mutilated bodies, scattering with graphic details, threatening holes and fires spread dramatically across his canvases. Derived in the style of the New Figuration, they refer to considerations of war, the fragility of the body, and the uncertainty in the existence. Velickovic has achieved great international recognition and has won many prestigious awards. His works are displayed in galleries around the world.

Academician Dimitar Kondovski, was one of the members of the art group Denes, which aspired towards the symbiosis of the artistic disciplines, and he is also an author who has made a great contribution to the modernization of the contemporary painting and the development of the Macedonian abstraction. Apart from the large number of figurative works that are part of his artistic opus, what makes Kondovski recognizable is the creation of an individual style in which the abstraction (and mostly of geometric kind) as a stylistic determinant is crucial, but the works breathe with the influences of

the Byzantine iconography, the icon painting, the Macedonian folklore (embroidery, ornaments, costumes). He creates some kind of "new icons", dominated by black and red, with many admixtures of gold through the use of golden foils.

Academician Georgi Konstantinovski was present on the Macedonian architectural scene in the period when the process of revision and criticism of modern architecture began. His works define the process of rebuilding Skopje after the earthquake, but in all of these works his own authorial expression is seen, so that his works become reference points of the new architectural reality. World wide, various creative achievements as well as demands of the modern architecture make his works surprising with clarity and pure style. Instead of today's practice that overflows and destroys the environment with the construction utilization of the land, he offers a vision of radically different buildings with concentration of programs and conceived organization and quality of the working and living environment, which consistently protects the natural environment so important for people.

Academician Dimce Koco is a researcher and artist, he is one of the first art historians in Macedonia and founder of the Department of Art History at the Faculty of Philosophyin Skopje, as well as of the Archaeological Museum of Macedonia, and at the same time he is an author who worked withpainting, sculpture and tapestry as the most important medium. In his artistic opus, a great influence was made by the combination of tradition and folklore with the primitive forms and shapes, as well as the symbolism which is a frequent element in his works.

Academician Vangel Kodzoman is one of the most fruitful Macedonian authors, whose artistic opus is a chronicle of the Macedonian life, the Macedonian people and the Macedonian area. He deals with the fate of his fellow citizen, the small people, he depicts the soul of everyday life. His stylistic development ranges from the boundaries of the academic realism, through postimpressionism, to works of exceptional colorism, close to fauvism. The works by which Kodzoman remains one of the important authors of Macedonian modern art are the fierce and powerful portraits, landscapes and scenes of everyday life.

Academician Nikola Martinoski is the bard and the founder of the Macedonian modern art. He (together with Licenoski and Pandilov-Avramovski) is among the first academically educated artists who brought the European spirit of painting to Macedonia. Nikola Martinoski is known for the introduction of expressionism, the expressionist brush stroke, the use of strong-contrast colors and elongation and mannerist deforming of the figurative representations in order to emphasize their psychology. The themes that he mostlyworked on in his lifetime were everyday dramas of the social-ethnic milieu in Macedonia (prostitutes, poor Roma and Roma nursing women with children, beggars, etc.).

Key aspects that will in most dignifying manner mark the creative sculptural potential of Academician Boro Mitrikeski are two basic discourses, the first being anthropomorphism or humanism in the creative subject continuum, and the second is his essential connection with the wood and the specific technique of its processing (a technique of "painting and drawing" with an ax, with a chisel), as his favorite material from whose warmth he extracts the maxim of the vital performance and to which, once again, he breathes life into, so that it never loses of its first - natural preform. Mitrikeski has never escaped the realism, and figuration plays a key role in defining anthropomorphism, but in his most important period the primitive sculpture, too, has made a great impact (through the Egyptian, Cycladic, to the Italian representatives of the modern, Marini and Mancus).

Academician Tome Serafimovski is a sculptor who gained academic education in Croatia with Prof. Augustincic, and his guide for the whole lifespan remains the tradition of the Parisian school processed in the spirit of the Mediterranean tradition. Together with the experiences of Mestrovic and Augustincic and living in the world of Rodin, Bourdelle, Maillol and Brancusi, Tome Serafimovski creates a magnificent world of sculptures, with an outstanding sense of equilibrium and harmony, moving successfully between the national and the universal. He is an author of a number of miniature plastics, but also monuments that define the image of the City of Skopje.

Academician Mladen Srbinovic is an honorary member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts, a superior author who in the creative life worked with painting and graphics, as well as with tapestries and mosaics. His mosaic complexes decorate many public institutions of former Yugoslavia. In the painting engagement, the woman is the main motive, respecting her role from the matriarchy to the modern age.

Academician DimoTodorovski is one of the first modern Macedonian sculptors, an author with his own notable plastic development that influenced the definition of the present image of the Macedonian contemporary sculpture. In his creative life, he has made a number of small plastics with genre-anecdotal motifs, in which his power for skillful modeling is visible. He is the author of a large number of group, but also portrait representations in which the power of displaying the physical and mental nature of the portrayed persons is specific. Todorovski was a master of realism, in which he successfully incorporated elements of the trembling, playful and dramatic texture on the surface of the processed anthropomorphic representations, giving them a liveliness and an emphasized esthetic element.

Academician Vasko Taskovski is one of the most significant representatives of the art of fantasy and surrealism. In his thematic repertoire there are phantasmagoric cohesions of the organic and biomorphic world, but technicalized and mechanized, which resembles a kind of a world of metamorphoses. Through these images he alludes to the environmental problems that are more and more pestering the small and ordinary man, and of course, they threaten the whole society. Another theme that he constantly goes back to is the war, with all the horror and devastation that it brings, presented in his paintings as a kind of apocalyptic clash of good and evil.

Academician Kiro Urdin is the founder of the art movement called Planetarism. He is a painter, visual and multimedia artist, director, sculptor, writer, journalist and lawyer by profession. Urdin is active in many countries in the world, besides Macedonia, France, USA, Switzerland, Sweden, Mexico, Belgium, Puerto Rico, Philippines, etc.

He understands art as a comprehensive phenomenon, moving towards the unification of arts. He creates his paintings in ecstasy, with full fascination and expressiveness, with a lot of color and colorful sensations that form a special world of forms and chromatic contents that accomplish a magical blend of the ancient rituals and ancient secrets with different states of mind.

Academician Petar Hadzi Boskov is one of the most authoritative representatives of the Macedonian contemporary scene in general, and especially in the sculpture. The influences of Hadzi Boskov mainly come from the world famous sculptor Henry Moore, and at some point these two collaborate together. After the opening of the shape the artist approached the violation of the form by placing a new artistic concept. Petar Hadzi Boskov with his parallels Ljubljana, London, New York is one of the few Macedonian contemporaries who has been in line with the world's fine arts. From this we can see that Hadzi Boskov was and remains an artist who proudly presents the Macedonian contemporary art and influences the work of the young Macedonian authors.

Academician Gligor Cemerski is one of the successors of the great work of Nikola Martinoski. Initially, he formed himself as an active creator of the then newly figurative generation of Macedonian artists, but shortly afterwards he will look at and will retain the expressionist artistic idiom, towards the intense color, the expressive and dynamic drawing by means of which he moves through various thematic areas, from figuration, through representations of nature, flora, fauna, etc. In his works hedonism and the joy of living dominate, seen through folk dance, dance, paganism, mythology, as a kind of metaphor of life. Byzantium, too, will have a major impact on part of his work, seen through the Christian motives of mourning, as a kind of modern purification.

After a brief consideration of the most important aspects of the development and the significance of all academicians - artists represented at the exhibition, one can conclude that without art there is no communication or dialogue, because within it even without words people understand each other and exchange knowledge and experiences. It, culture and art, involves all senses, initiates all sensors, and people succeed in finding a common language, and at the same time it has an undisputed influence on the development of society. Let's continue to build dialogue through art, and the presented academicians-artists and MASA, as the most important scientific-artistic institution, nurture and consolidate that presented discourse.

Gazanfer BAYRAM

Jordan GRABULOSKI - GRABUL

Vladimir VELICKOVIC

Dimitar KONDOVSKI

Georgi KONSTANTINOVSKI

Dimce **KOCO**

Vangel KODZOMAN

Nikola MARTINOSKI

Boro MITRIKESKI

Tome **SERAFIMOVSKI**

Mladen **SRBINOVIK**

Dimo **TODOROVSKI**

Vasko TASHKOVSKI

Kiro **URDIN**

Petar HADZI BOSKOV

Gligor **CEMERSKI**

Газанфер БАЈРАМ

Јордан ГРАБУЛОСКИ - ГРАБУЛ

Владимир ВЕЛИЧКОВИЌ

Димитар КОНДОВСКИ

Георги КОНСТАНТИНОВСКИ

Димче КОЦО

Вангел **КОЏОМАН**

Никола МАРТИНОСКИ

Боро МИТРИЌЕСКИ

Томе СЕРАФИМОВСКИ

Младен **СРБИНОВИЌ**

Димо ТОДОРОВСКИ

Васко ТАШКОВСКИ

Киро **УРДИН**

Петар ХАЏИ БОШКОВ

Глигор **ЧЕМЕРСКИ**

ГАЗАНФЕР БАЈРАМ

GAZANFER BAYRAM

Академик Газанфер Бајрам е роден во 1943 година во Приштина. Основно и средно образование завршил во Скопје. Во 1967 година завршил Виша педагошка школа во Приштина. Од 1967 до 1971 година работел како наставник по ликовно воспитување во основното училиште со настава на турски јазик "Тефејуз" во Скопје. Во 1974 година завршил Академија за ликовни уметности во Белград, во класата на акад. Младен Србиновиќ. Истата година се запишува на постдипломски студии (на Академијата во Белград) на Отсекот за монументално сликарство под менторство на професор Божа Продановиќ. Специјализира фреско-сликарство и мозаик. Како стипендист на италијанската влада бил на двегодишна специјализација на Отсекот за мозаик на Академијата за убави уметности во Равена (1981–1983).

Има учествувано на бројни самостојни изложби во земјата: Струмица, Битола, Охрид, Скопје, Велестово, и во странство: Рим, Истанбул, Анкара, Нацано и на групни изложби, како во земјата, така и во странство: Мелбурн, Рио де Жанеиро, Викторија дел Спирито Санто, Смолен, Софија, Равена, Рим, Орфорд, Лефкоша, Комрат, Сроково, Варшава, Краков, Белград, Нови Сад, Врање, Пирот, Газиантеп, Денизли, Истанбул, Мерсин, Сапанџа, Анкара, Брачано, Нацано, Волос, Атина, Солун и на други места. Автор е на неколку монументални мозаици.

Поради особени заслуги и долгогодишен значаен придонес во областа на културата, во 2004 година е добитник на наградата "11 Октомври", во 2006 година на наградата "Нерешки мајстори", која ја доделува ДЛУМ, а во 2004 година ја добива и годишната награда на Советот на Општина Струмица за посебен придонес во негувањето и развојот на мозаичката уметност во Струмица, како и годишната награда на Здружението на турските медиуми во Македонија за придонес во уметноста на турската заедница во Македонија.

Има богата меѓународна активност преку учество и организација на бројни ликовни колонии во земјата и во странство. Како долгогодишен, од 1985 година, активен член во AIMC (Associacione Internazionale Mosaicisti Contemporanei) – Меѓународна асоцијација на современите мозаичари, со седиште во Равена (Италија), остварил учество на шест меѓународни конгреси во организација на оваа асоцијација за мозаик од кои едниот и самиот го организира - десеттиот конгрес во Скопје (2006).

Академик Газанфер Бајрам е донатор на мозаикот *Чешири елеменши –* Универзум на МАНУ.

За член на Македонската академија на науките и уметностите е избран на 4 јуни 2012 година. Од 2016 е секретар на одделението за уметност при МАНУ.

Academician Gazanfer Bayram was born in 1943 in Pristina. He completed elementary and high school in Skopje. In 1967 he graduated from the Higher Pedagogical School in Pristina. From 1967 to 1971 he worked as a teacher of art education at the elementary school with Turkish language teaching "Tefejuz" in Skopje. In 1974 he graduated from the Academy of Fine Arts in Belgrade in the class of Acad. Mladen Srbinovic. The same year he enrolled at the postgraduate studies (at the Academy in Belgrade) at the Department of Monumental Painting under the mentorship of Prof. Boza Prodanovic. He specialized in fresco painting and Mosaic. As a scholar of the Italian government he was on a two-year specialization at the Department of Mosaic at the Academy of Fine Arts in Ravenna (1981-1983).

He has participated in numerous solo exhibitions in the country: Strumica, Bitola, Ohrid, Skopje, Velestovo, and abroad: Rome, Istanbul, Ankara, Nazzano and in group exhibitions, both in the country and abroad: Melbourne, Rio de Janeiro, Victoria, Del Spirito Santo, Smolen, Sofia, Ravenna, Rome, Orford, Lefkosa, Comrat, Srokovo, Warsaw, Krakow, Belgrade, Novi Sad, Vranje, Pirot, Gaziantep, Denizli, Istanbul, Mersin, Sapanca, Ankara, Volos, Athens, Thessaloniki and other places. He is an author of several monumental mosaics.

Due to special merits and long-standing significant contribution in the field of culture, in 2004 he was awarded the "October 11" Award, in 2006 the "Nerezi Masters" Award, awarded by the Association of Artists of Macedonia (DLUM), in 2004 he received the annual award of the Council of the Municipality of Strumica for a special contribution to the nurturing and development of the mosaic art in Strumica, as well as the annual award of the Association of Turkish Media in Macedonia for contributing to the art of the Turkish community in Macedonia.

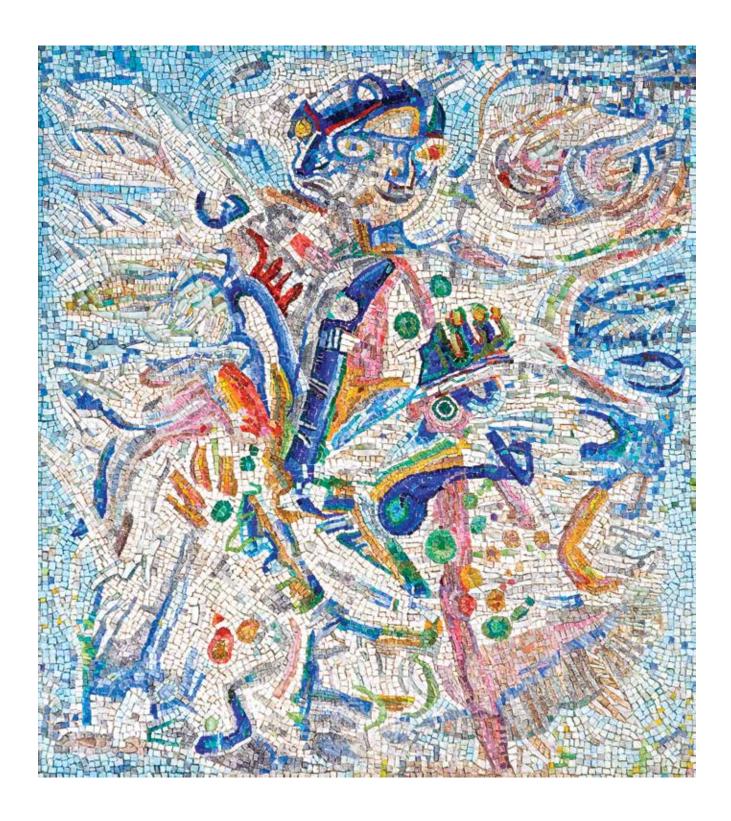
He has a rich international activity by participating and organizing numerous art colonies in the country and abroad. Since 1985, as a long-term active member of the AIMC (Associacione Internazionale Mosaicisti Contemporanei) – International Association of Contemporary Mosaicists, based in Ravenna (Italy), he has participated in six international congresses organized by this Association, one of which he organized himself – the Tenth Congress in Skopje (2006).

Acad. Gazanfer Bayram is a donor of the mosaic "Four Elements - Universe" in MASA.

He was elected a Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts on 4 June 2012. Since 2016 he has been a Secretary of the Department of Art at MASA.

Газанфер БАЈРАМ, $\mathcal{A}$ н $\bar{\epsilon}$ е π , 2003, 110х105 см, мозаик сопственост на авторот

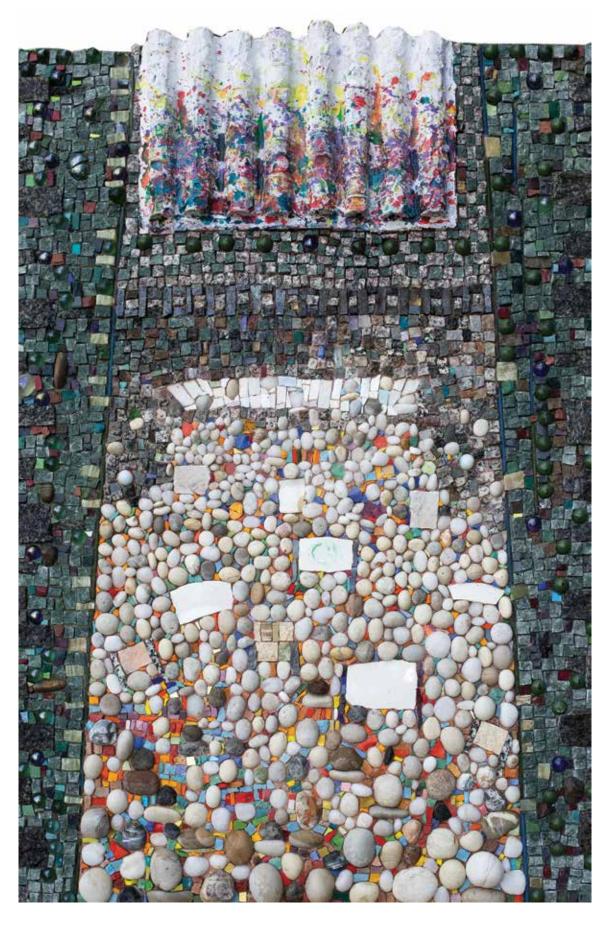
Gazanfer BAYRAM, *Angel*, 2003, 110x105 cm, mosaic owned by the Artist

Газанфер БАЈРАМ, *Доли*, 2006, 88x60 см, мозаик сопственост на авторот

Gazanfer BAYRAM, *Doli*, 2006, 88x60 cm, mosaic сопственост на авторот

Газанфер БАЈРАМ, *Калабалак или Шарена револуција*, 2016, 77x66 см, мозаик сопственост на авторот

Gazanfer BAYRAM, Crowd or Colored Revolution, 2016, 77x66 cm, mosaic owned by the Artist

ЈОРДАН ГРАБУЛОСК*И* ГРАБУЛ

JORDAN GRABULOSKI - GRABUL

Академик Јордан Грабулоски – Грабул е роден на 19 март 1925 година во Прилеп, каде што и го завршил основното образование. Активно учествувал во НОВ, а по војната средното образование го завршил во Художественото училиште во Скопје (подоцна Училиште за применета уметност). Во 1952 година дипломирал на Академијата за ликовни уметности во Белград во класата на професор Лојзе Долинар.

Професионалната дејност ја започнува како професор по вајарство во Училиштето за применета уметност во Скопје, каде што останува сè до своето пензионирање (1952–1981). Бил член и претседател на Друштвото на ликовните уметници на Македонија (1952), како и на авангардната група "Денес" (1953). Остварил студиски патувања во Италија, Грција, Египет, Сирија.

Остварил самостојни изложби во Скопје (1966, 1970, 1986, 1988) со ретроспектива во Музејот на современата уметност во Скопје (2006), Охрид (1961), Париз (1985). Учествувал на групни изложби во Белград, Загреб, Љубљана, Париз, Лондон, Виена, Атина, Венеција, Каиро.

Академик Јордан Грабулоски е добитник на наградата "11 Октомври".

За дописен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран во 1981 година.

Починал на 26 мај 1986 година.

Academician Jordan Grabuloski - Grabul was born on 19 March 1925 in Prilep, where he completed his primary education. He actively participated in the National Liberation War, and after the war he finished secondary education at the Art School in Skopje (later School of Applied Arts). In 1952 he graduated from the Academy of Fine Arts in Belgrade in the class of Professor Lojze Dolinar.

He started his professional career as a Professor of sculpture at the School of Applied Arts in Skopje, where he remained until his retirement (1952-1981). He was a member and President of the Association of Artists of Macedonia (1952), as well as of the avant-garde group "Today" (1953). He has made study trips to Italy, Greece, Egypt, Syria.

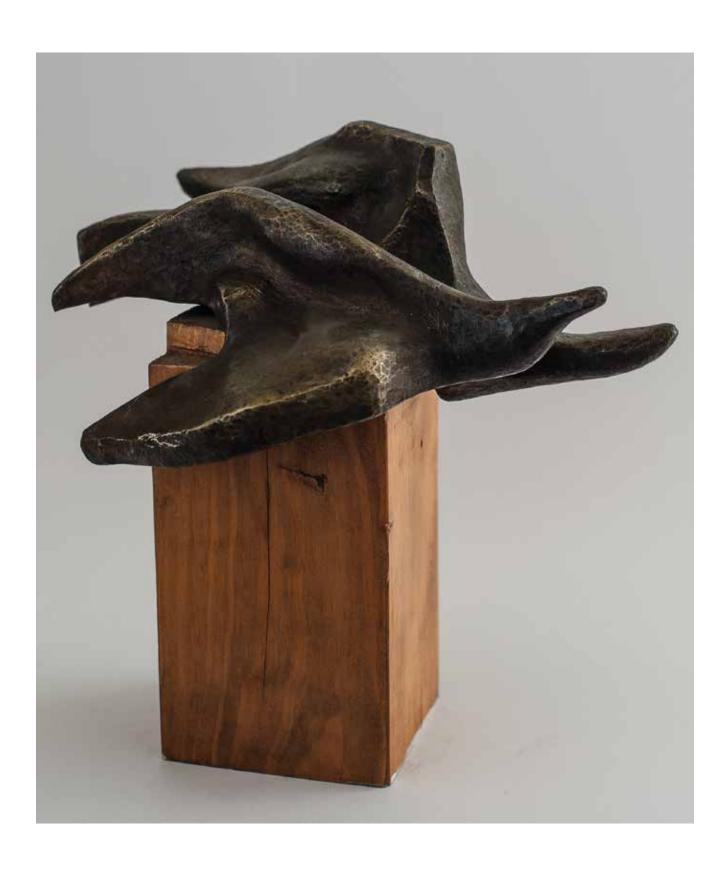
He had solo exhibitions in Skopje (1966, 1970, 1986, 1988) with a retrospective at the Museum of Contemporary Art in Skopje (2006), Ohrid (1961), Paris (1985). He participated in group exhibitions in Belgrade, Zagreb, Ljubljana, Paris, London, Vienna, Athens, Venice, Cairo.

Academician Jordan Grabuloski was awarded the "October 11" Award.

He was elected a Corresponding Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts in 1981. He died on 26 May 1986.

Јордан ГРАБУЛОВСКИ – ГРАБУЛ, $\Pi \overline{u}$ ици, 1968, бронза, дрво, 17х27х20 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Jordan GRABULOVSKI, *Birds*, 1968, bronze, wood, 17x27x20 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

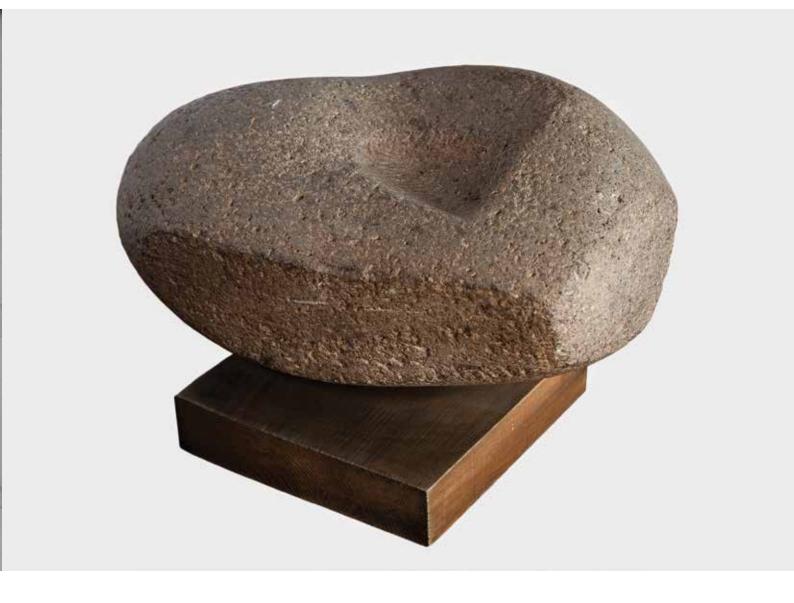
Јордан **ГРАБУЛОВСКИ – ГРАБУЛ**, *Објек ш III*, 1969, шперплоча, 58x80x80 см сопственост Музеј на современата уметност, Скопје

Jordan **GRABULOVSKI - GRABUL**, *Object III*, 1969, plywood, 58x80x80 cm owned by the Museum of Contemporary Arts, Skopje

Јордан ГРАБУЛОВСКИ – ГРАБУЛ, 1966, Торзо, камен, висина 17 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Jordan GRABULOVSKI, 1966, Torso, stone, height 17 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЌ

VLADIMIR VELICKOVIC

Владимир Величковиќ е роден на 11 август 1935 година во Белград. Дипломирал на Архитектонскиот факултет во Белград, каде што во 1963 година ја приредил својата прва самостојна изложба. Од 1963 до 1966 година е асистент во мајсторската работилница на Крсто Хегедушиќ во Загреб. Во 1965 година учествува на Париското биенале и таму ја добива првата награда. Од 1966 година живее во Париз, каде што во 1967 година му е организирана првата самостојна изложба во Франција, на која париската јавност го открива неговото творештво и го прогласува за еден од најистакнатите уметници на движењето "наративна фигурација". Од 1983 година работи како професор на Ликовната академија во Париз (École nationale supérieure des beaux-arts). Во 2005 година е избран за член на Француската академија (Academie des beaux arts) во Одделението за уметност.

Носител е на највисокиот степен – командор (Commandeur) на француското одликување Ordre des Arts et des Letters (Ред на уметноста и литературата). Во 2011 година ја добива наградата "Гран при" на Светската галерија на цртежот "Остен" за целокупниот свој творечки опус. Член е на Српската академија на науките и уметностите.

Владимир Величковиќ е светски признат и познат уметник, творец чии дела се наоѓаат во најпознатите музеи и галерии во светот: Амстердам, Болоња, Братислава, Брисел, Вашингтон, Венеција, Дрезден, Каракас, Копенхаген, Лоѓ, Лозана, Лондон, Малме, Марсеј, Њујорк, Осло, Париз, Ротердам, Стразбур, Техеран, Хелсинки, Чикаго, како и во Белград, Загреб, Љубљана и Скопје.

Избран е за член на Македонската академија на науките и уметностите надвор од работниот состав во Одделението за уметност.

Academician Velickovic was born on 11 August 1935 in Belgrade. He graduated from the Faculty of Architecture in Belgrade where in 1963 he had his first solo exhibition. From 1963 to 1966, he was an assistant at Krsto Hegedusic's workshop in Zagreb. In 1965 he participated in the Paris Biennale and he received the first prize. Since 1966 he has been living in Paris, where he had the first solo exhibition in France in 1967, when the Parisian public discovers his work and proclaims him one of the most outstanding artists of the movement "narrative figuration". Since 1983 he has worked as a professor at the Art Academy in Paris (Ecole nationale superieure des beaux arts). In 2005 he was elected a member of the French Academy (Academie des beaux arts), in the Department of Art.

He is the highest-ranking Commander of the French Ordre des Arts et des Letters (Order of Arts and Literature). In 2011 he received the Grand Prix award of the World Gallery of Drawings "Osten" for his entire creative work. He is a member of the Serbian Academy of Sciences and Arts.

Vladimir Velickovic is a world-renowned artist, author whose works are in the most famous museums and galleries around the world: in Amsterdam, Bologna, Bratislava, Brussels, Washington, Venice, Dresden, Caracas, Copenhagen, Lodz, Lausanne, London, Malmö, Marseille, New York, Oslo, Paris, Rotterdam, Strasbourg, Tehran, Helsinki, Chicago, as well as in Belgrade, Zagreb, Ljubljana and Skopje.

He was elected a Foreign Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts, Department of Art.

Владимир ВЕЛИЧКОВИЌ, *Мала слика*, 1964, темпера на платно, 50х35 см сопственост Музеј на современата уметност, Скопје

Vladimir VELICKOVIC, *Small picture*, 1964, tempera on canvas, 50x35 cm owned by the Museum of Contemporary Arts, Skopje

Владимир ВЕЛИЧКОВИЌ, $\mathcal{K}p\overline{\omega}ea$, темпера на платно, 1963, 145х200 см сопственост Музеј на современата уметност, Скопје

Vladimir VELICKOVIC, *Victim*, tempera on canvas, 1963, 145x200 cm owned by the Museum of Contemporary Arts, Skopje

Владимир ВЕЛИЧКОВИЌ, Фигура - АЗ, 1980, ситопечат во боја, 80x60 см сопственост Музеј на современата уметност, Скопје

Vladimir VELICKOVIC, Figure - A3, 1980, screenn print in color, 80x60 cm owned by the Museum of Contemporary Arts, Skopje

ДИМИТАР КОНДОВСКИ

DIMITAR KONDOVSKI

Димитар Кондовски е роден на 30 септември 1927 година во Прилеп. Основно и средно образование завршил во Скопје, а Академија за ликовни уметности во Белград (1952) во класата на професор Недељко Гвозденовиќ. Остварил студиски престој во Париз (1958) и специјализирал ѕидно сликарство во Рим (1961/1962). Член на ДЛУМ од 1953 година и еден од основачите на авангардните групи "Денес" и "Мугри".

Јавни монументални дела на академик Кондовски: "Големиот утрешен ден" (Железарница, Скопје, 1967), "Св. Кирил и Методиј" (Ватикан, 1976), "Тројно единство" (Дом на културата, Гостивар 1978), "Празнична слика" (Макпетрол, Скопје, 1979).

Самостојни изложби остварил во Скопје, Загреб, Рим, Зрењанин, Нови Сад, Белград, Њујорк, Сиетл, Торонто и др. Излагал на околу 200 групни изложби на сите континенти и во сите позначајни културни центри. Околу 200 негови дела се наоѓаат во разни државни и приватни колекции, во галерии и музеи во земјата и во светот.

Добитник е на многубројни награди и признанија, меѓу кои: "Медитеранско биенале" (Александрија, 1963), Југословенско триенале (Белград, 1964), "11 Октомври" (1964), "13 Ноември" (1970) и др.

За дописен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран во 1991 година.

Починал на 10 август 1993 година.

Academician Dimitar Kondovski was born on 30 September 1927 in Prilep. He finished elementary and high school in Skopje, and the Academy of Fine Arts in Belgrade (1952) in the class of Professor Nedeljko Gvozdenovic. He had a study stay in Paris (1958), he specialized in wall painting in Rome (1961/62). He became member of DLUM in 1953 and is one of the founders of the avant-garde groups "Denes" and "Mugri".

Public monumental works by Academician Kondovski: "The Great Tomorrow" (Zelezarnica, Skopje 1967), "St. Cyril and Methodius" (Vatican, 1976), "Triple Unity" (House of Culture, Gostivar 1978), "Festive Representation" (Makpetrol, Skopje 1979).

He has had solo exhibitions in Skopje, Zagreb, Rome, Zrenjanin, Novi Sad, Belgrade, New York, Seattle, Toronto and others. He has exhibited at about 200 group exhibitions on all continents and in all major cultural centers. About 200 of his works are in various state and private collections, in galleries and museums in the country and abroad.

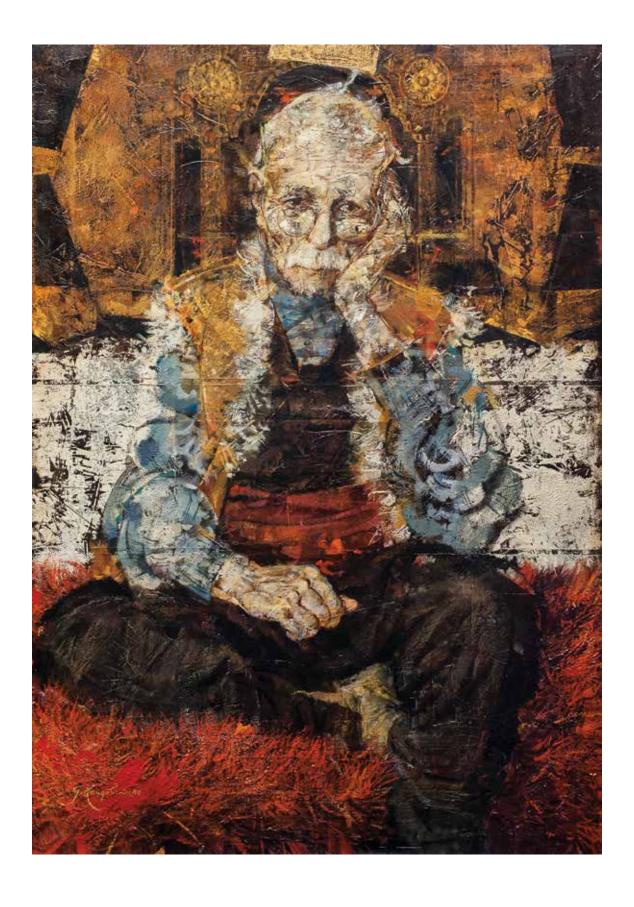
He has received numerous awards and recognitions including: "Mediterranean Biennale" (Alexandria, 1963), Yugoslav Triennial (Belgrade, 1964), "11 October" (1964), "13 November" (1970) etc.

He was elected a Full Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts in 1991.

He died on 10 August 1993.

Димитар КОНДОВСКИ, Марко Цепенков, 1988, масло на платно, 100х70 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Dimitar KONDOVSKI, Marko Cepenkov, 1988, oil on canvas, 100x70 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Димитар КОНДОВСКИ, *Шаховска \overline{w}абла*, 1960, масло на платно, 80,5х100 см сопственост Национална галерија на Македонија

Dimitar KONDOVSKI, *Chessboard*, 1960, oil on canvas, 80.5x100 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Димитар КОНДОВСКИ, *Идејно решение йо конкурс на МАНУ*, масло на иверика, 106х205 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВСКИ

GEORGI KONSTANTINOVSKI

Професор Георги Константиновски е роден на 29 август 1930 во Крагуевац, Србија. Дипломирал на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Бил избран за асистент (1958) и за редовен професор по предметот Проектирање на станбени и угостителски објекти на Архитектонскиот отсек на Техничкиот факултет во Скопје, а бил и декан на Архитектонскиот факултет (1987–1988). Бил раководител на Институтот за проектирање и претседател на Советот за урбанизам на Град Скопје. Работел во Заводот за урбанизам и архитектура во Скопје, а потоа и во Белград и во Њујорк. Работел на проекти за приморски станбени населби и урбанистички проекти за кибуци во Хаифа, Израел, како и урбанистичките проекти за населбите Жданец и Чаир. Извршувал архитектонска практика на полето на станбената архитектура во бирото "Пројекат" и работел во областа на административните објекти во Њујорк, САД.

Во својот работен век изработил над 390 проекти и студии, меѓу кои: Архив на Град Скопје, Студентски дом "Гоце Делчев" во Скопје, Спомен-дом на Разловечкото востание (Разловци, Делчевско), Меморијален музеј АСНОМ (Пелинце) и др. Учествувал на 38 конкурси на кои освоил повеќе награди на македонско и југословенско ниво, а изработил и 40 студии. Одржал повеќе предавања во странство од областа на современата архитектура.

Добитник е на Борбина плакета, на наградите "11 Октомври" и "Андреја Дамјанов" за животно дело и Големата награда на БИМАС, како и на Орден на трудот со златен венец.

За почесен член на МАНУ е избран на 17 јуни 2015 година.

Prof. Georgi Konstantinovski was born on 29 August 1930 in Kragujevac, Serbia. He graduated from the Faculty of Architecture in Skopje.

He was elected an Assistant (1958) and a Full Professor of Designing residential and catering facilities at the Architectural Department of the Technical Faculty in Skopje, and he was a Dean of the Faculty of Architecture (1987-88). He was the Head of the Institute for Designing and President of the Council for Urbanism of the City of Skopje. He worked at the Institute for Urbanism and Architecture in Skopje, and then in Belgrade and in New York. He has worked on projects for a seaside residential settlement and urban kibbutz projects in Haifa, Israel, urban projects for the settlements Zdanec and Chair, he has performed architectural practice in the field of residential architecture at the "Projekat" bureau and he has worked in the area of the administrative buildings in New York, USA.

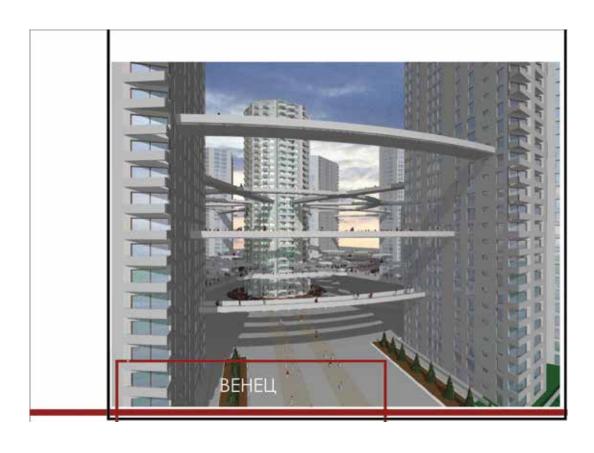
During his working life, he has developed over 390 projects and studies, including: Archives of the City of Skopje, Student Center "Goce Delcev" in Skopje, Memorial of the Razlovci Uprising (Razlovci, Delcevo), Memorial Museum ASNOM (Pelince) etc. He has participated in 38 competitions where he has won several awards at the Macedonian and Yugoslav level, and he has also made 40 studies. He has held several lectures abroad in the area of contemporary architecture.

He has received the Borba plaque; the awards of "11 Oktomvri", "Andreja Damjanov" for lifetime achievement and BIMAS Grand Prize; as well as the Order of Labor with a Golden Wreath.

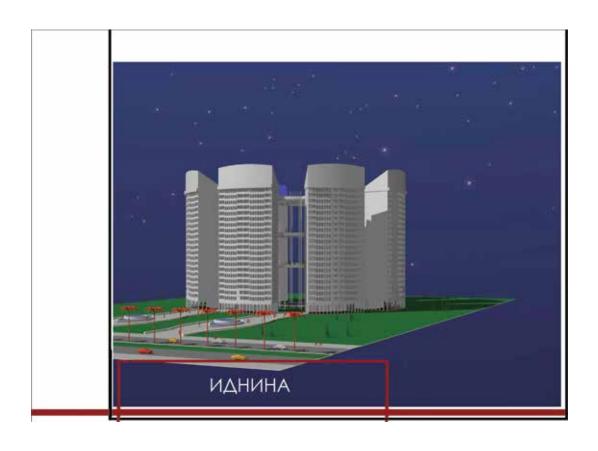
He was elected an Honorary Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts on 17 June 2015.

Георги КОНСТАНТИНОВСКИ, *Tacoc*, 1973, акварел, 27х38 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите **Georgi KONSTANTINOVSKI,** *Tasos*, 1973, water color, 27х38 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Георги КОНСТАНТИНОВСКИ, Резиденцијални и канцелариски ме $\bar{\imath}$ ас $\bar{\imath}$ ирук $\bar{\imath}$ ури 1986–2016, перспективен план 3

Георги КОНСТАНТИНОВСКИ, *Ме* $\bar{\imath}$ ас $\bar{\omega}$ рук $\bar{\omega}$ ури со заеднички $\bar{\imath}$ радини 1986–2016, перспективен план 3

ДИМЧЕ КОЦО

DIMCE KOCO

Академик Димче Коцо е роден на 10 октомври 1910 година во Охрид. Средно образование завршил во гимназијата во Битола. Дипломирал историја на уметноста на Филозофскиот факултет во Белград (1937). Паралелно со студирањето на факултетот, една година учел сликарство во Уметничката школа во Белград (Ликовна академија). Остварил студиски престои во Франција и во Италија.

Академик Коцо бил дописен член на Германскиот археолошки институт во Франкфурт на Мајна (1955), а во 1969 година бил избран за Doctor Honoris Causa на Универзитетот во Безансон.

Истовремено, тој бил и активен ликовен уметник и критичар, и има остварено неколку самостојни изложби, а учествувал и на речиси сите изложби на ДЛУМ во Југославија и во странство – Франција и Италија.

Добитник е на Награда на Владата на HPM за 1959 година, како и на наградата "11 Октомври" (1969).

За дописен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран во 1969 година, а за редовен член во 1974 година.

Починал на 17 март 1993 година.

Academician Dimce Koco was born on 10 October 1910 in Ohrid. He finished high secondary education at the Bitola gymnasium. He graduated History of Art at the Faculty of Philosophy in Belgrade (1937). In parallel with the studies at the faculty, he studied painting for one year at the Art School in Belgrade (Art Academy). He has completed study stays in France and Italy.

Academician Koco was a Corresponding Member of the German Archaeological Institute in Frankfurt am Main (1955), and in 1969 he was elected Doctor Honoris Causa at the University of Besançon.

He was also an active painter and critic, and he has realized several solo exhibitions, and has participated in almost all exhibitions of DLUM in Yugoslavia and abroad: France and Italy.

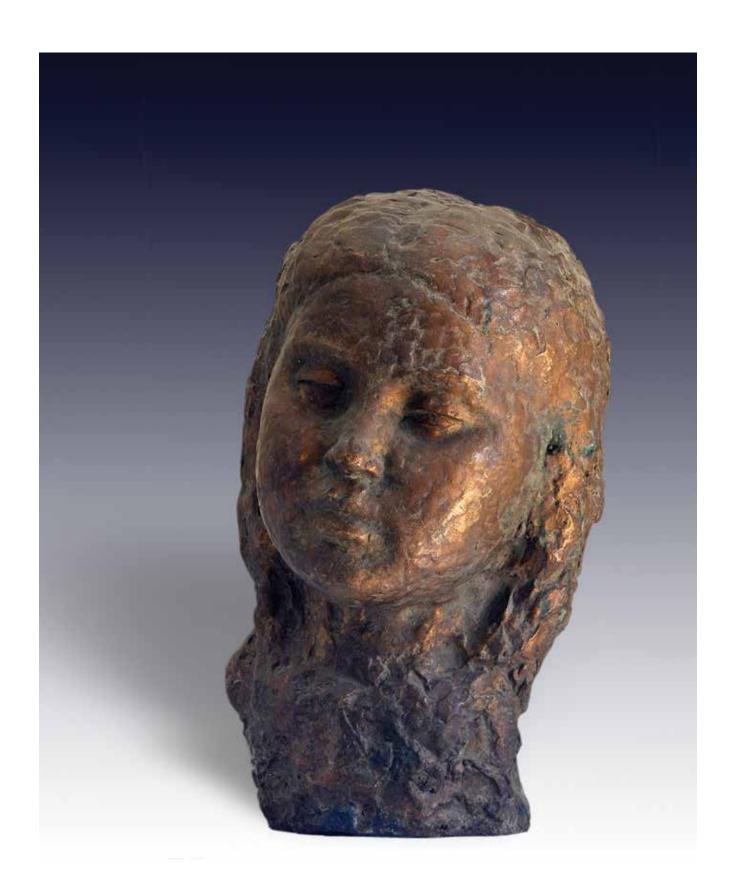
He was received the Award of the Government of People's Republic of Macedonia for 1959 and the "11 October" Award (1969).

He was elected a Corresponding Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts in 1969, and a Full Member in 1974.

He died on 17 March 1993.

Димче КОЦО, *Пионерка Љуūче*, 1944, бронза, 28х18х20 см сопственост Национална галерија на Македонија

Dimce KOCO, *Pioneer girl Ljupce*, 1944, bronze, 28x18x20 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Димче КОЦО, *Ком\bar{u}озиција (семејс\bar{u}во)*, 1963, таписерија (волна, памук), 75х100 см сопственост Национална галерија на Македонија

Dimce KOCO, *Composition (family)*, 1963, tapestry (wool, cotton), 75x100 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Димче КОЦО, *Пазарџија*, 1978, таписерија (волна), 80х95 см сопственост Национална галерија на Македонија

Dimce KOCO, *Merchant*, 1978, tapestry (wool), 80x95 cm owned by the National Gallery of Macedonia

ВАНГЕЛ КОЦОМАН

VANGEL KODZOMAN

Академик Вангел Коџоман е роден на 14 февруари 1904 година во Струга. Средно образование завршил во Охрид во 1924 година. Завршил уметничка школа во Белград, наставен оддел (1928). На истата школа останува две години на постдипломски студии кај професор Милан Миловановиќ, кому му бил асистент на академскиот курс за чиста уметност. Од 1931 до 1938 година е професор по ликовно воспитување во гимназијата во Охрид, а од 1938 до 1945 година работи во Белград во VII машка гимназија.

Со своите дела учествувал на голем број групни и самостојни изложби: Скопје, Загреб, Берлин, Торонто. Остварува студиски престои во Италија и во Франција (Париз).

Добитник е на наградите "11 Октомври" за животно дело (1969), "АВНОЈ" (1979), Осмоноемвриска награда од родниот град Струга (1975), "13 Ноември" на град Скопје (1981) и бројни други награди од здруженија и институции во Република Македонија.

Во 1974 година е избран за дописен член на Македонската академија на науките и уметностите, а во 1981 година за редовен член на Академијата.

Починал на 28 септември 1994 година.

Academician Vangel Kodzoman was born on 14 February 1904 in Struga. He finished secondary education in Ohrid in 1924. He graduated from the Art School in Belgrade, teaching department (1928). He remained for two years of postgraduate studies at the same school, in the class of Professor Milan Milovanovic, to whom he was an assistant in the academic course on pure art. From 1931 to 1938 he was a professor of art education at the gymnasium in Ohrid, and from 1938 to 1945 he worked in Belgrade at the VII male gymnasium.

He participated in numerous exhibitions, group and solo: Skopje, Zagreb, Berlin, Toronto. He had study stays in Italy, Paris.

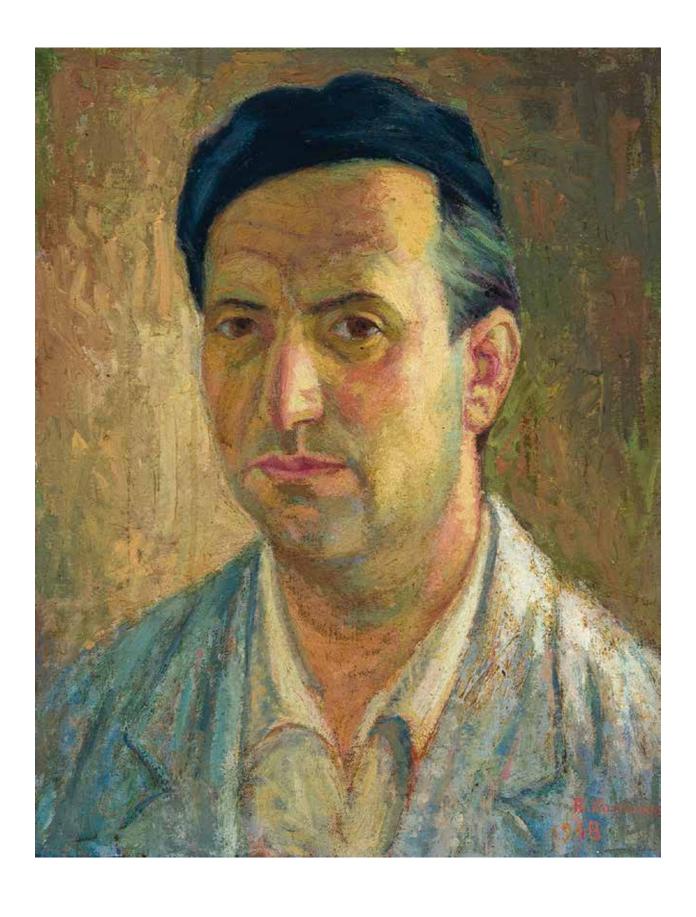
He is the recipient of the following awards: "11 October" for lifetime achievement (1969), "AVNOJ" (1979), "8 November" of the hometown of Struga (1975), "13 November" of the City of Skopje (1981) and numerous other awards from associations and institutions in the Republic of Macedonia.

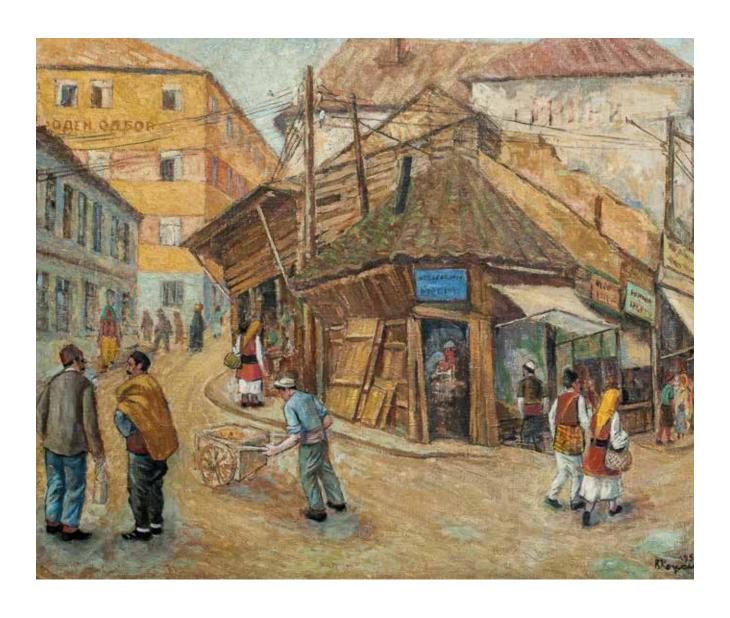
In 1974 he was elected a Corresponding Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts, and a Full Member in 1981.

He died on 28 September 1994.

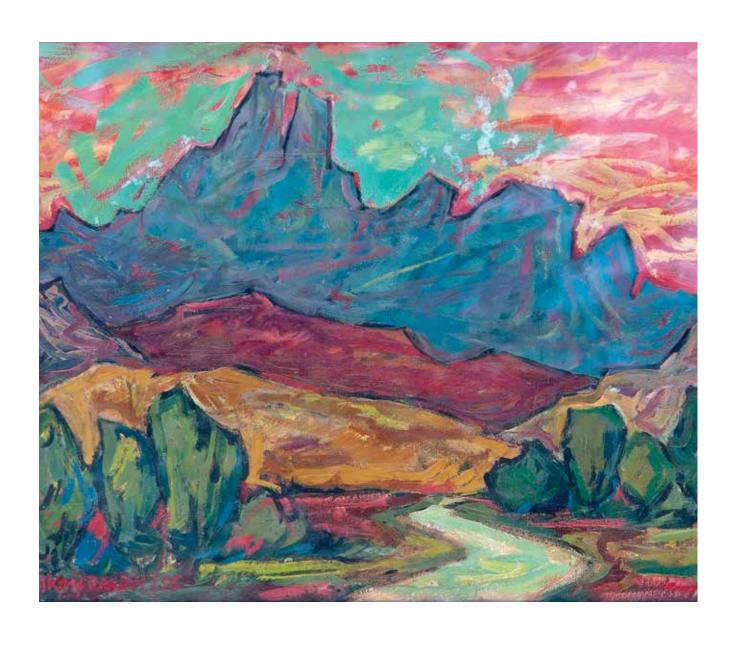
Вангел КОЏОМАН, $\Bar{A}e\Bar{\omega}o\Bar{u}o\Bar{u}o\Bar{u}e\Bar{u}$, 1948, масло на платно, 43х33 см сопственост Национална галерија на Македонија

Vangel KODZOMAN, *Self-portrait*, 1948, oil on canvas, 43x33 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Вангел КОЏОМАН, Старо Скопје, 1954, масло на платно, 56х48 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Вангел КОЏОМАН, *Мошив од Прилейско*, 1956, масло на картон, 49,5х66 см сопственост Национална галерија на Македонија

Vangel KODZOMAN, *Motif from Prilep*, 1956, oil on cardboard, 49.5x66 cm owned by the National Gallery of Macedonia

НИКОЛА МАРТИНОСКИ

NIKOLA MARTINOSKI

Академик Никола Мартиноски е роден на 15 август 1903 година во Крушево. Завршил Академија за ликовни уметности во Букурешт во 1927 година. Студиите ги продолжил во Париз – од 1927/1928 година на Академијата Гранд Шомиер, а од 1928/1929 година на Академијата Рансом. За време на војната се повлекува во родното Крушево, а во 1944 година активно се вклучува во војната во Главниот штаб во Горно Врановци. Во овој период создава дела тематски поврзани за НОВ.

Почнувајќи од 1929 година има остварено голем број самостојни и групни изложби во Скопје, како и во други југословенски градови: Белград, Љубљана, Загреб, Нови Сад, Дубровник, Сомбор, Цетиње, и во странство: Париз, Вашингтон, Њујорк, Канада, Дижон, Брадфорд, Лондон, Москва, Ленинград, Киев и др.

Неговите дела се наоѓаат во повеќе музеи и галерии во Македонија: Галеријата "Никола Мартиноски" во Крушево, Националната галерија на Македонија, Музејот на современата уметност во Скопје; во музеите и во галериите во Охрид, Штип, Прилеп, Битола, Струмица; на просторите на поранешна Југославија: Народниот музеј и Музејот на современата уметност во Белград, Модерната галерија во Љубљана, Загреб, Сараево, како и во бројни приватни колекции во земјата и во странство (Англија, Франција, Канада и др.).

Добитник е на голем број награди: Награда за дипломска работа во Букурешт (1927), Награда на Градот Скопје (1953 и 1955), Октомвриска награда на СРМ за сликарство (1959), Сребрена плакета на Сојузот на ликовните уметници на Југославија (1964), Награда за животно дело (1964), Награда АВНОЈ (1967) и Награда "Нерешки мајстори" на Есенската изложба на ДЛУМ (1968).

За редовен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран во 1967 година.

Починал на 7 февруари 1973 година.

Academician Nikola Martinoski was born on 15 August 1903 in Krushevo. He graduated from the Academy of Fine Arts in Bucharest in 1927. He continued his studies in Paris from 1927-1928 at the Grand Shomier Academy, and from 1928-1929 at the Ranson Academy. During the war he goes to his native Krushevo, and in 1944 he actively joined the war in the Main Headquarters in Gorno Vranovci. During this period he creates works topically related to the National Liberation War.

Beginning in 1929, he had many solo and group exhibitions in Skopje, in other Yugoslav cities: Belgrade, Ljubljana, Zagreb, Novi Sad, Dubrovnik, Sombor, Cetinje, and abroad: Paris, Washington, New York, Canada, Dijon, Bradford, London, Moscow, Leningrad, Kiev, etc.

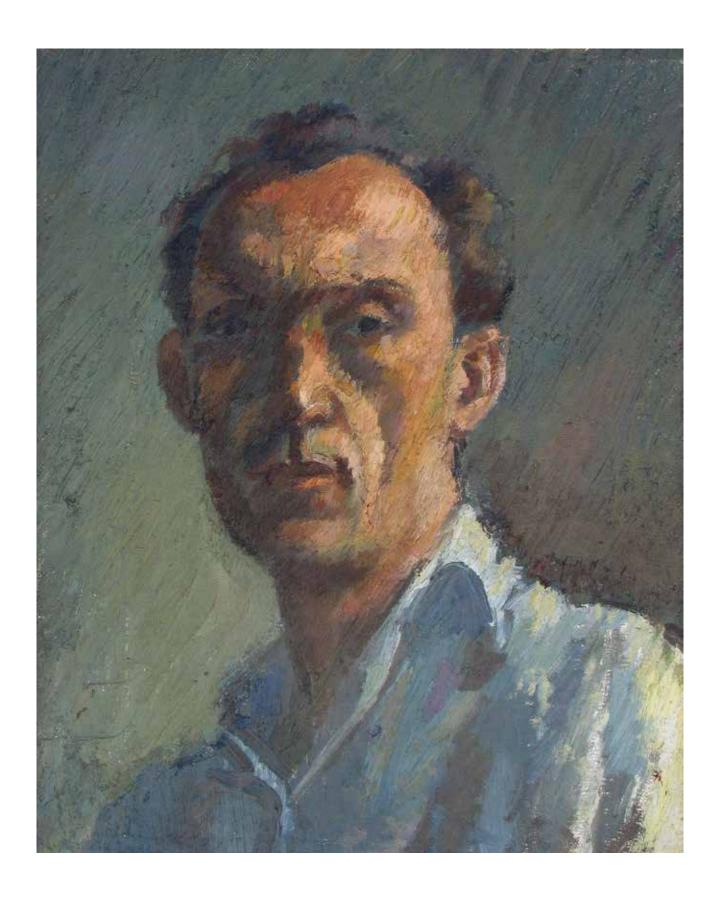
His works are in several museums and galleries in Macedonia: in the "Nikola Martinoski" Gallery in Krushevo, the National Gallery of Macedonia, the Museum of Contemporary Art in Skopje, in the museums and galleries in Ohrid, Stip, Prilep, Bitola, Strumica, former Yugoslavia: the National Museum and the Museum of Contemporary Art in Belgrade, the Modern Gallery in Ljubljana, Zagreb, Sarajevo, as well as in numerous private collections in the country and abroad (England, France, Canada, etc.).

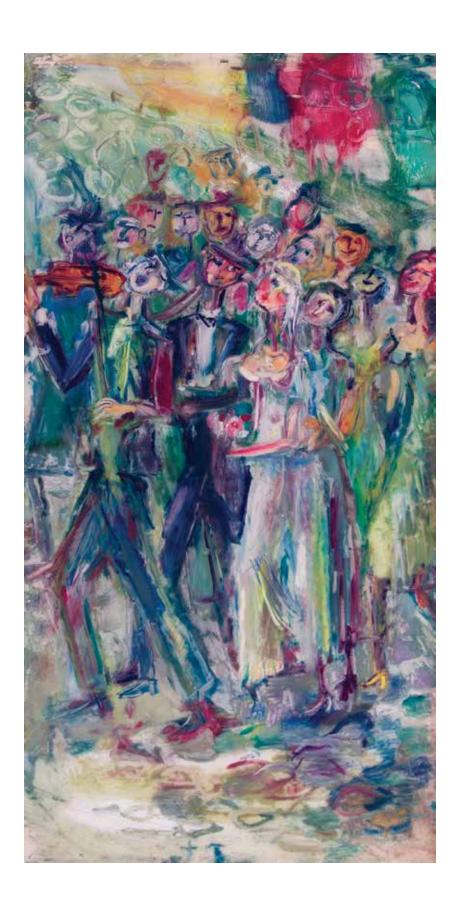
He has received numerous awards: Award for graduation work in Bucharest (1927), Award of the City of Skopje (1953 and 1955), the October Award of the Socialistic Republic of Macedonia for Painting (1959), Silver Plaque of the Union of Artists of Yugoslavia (1964), Award for Lifetime Achievement (1964), the AVNOJ Award (1967) and the "Nerezi Masters" Award at the Autumn Exhibition of DLUM (1968).

He was elected a Full Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts in 1967. He died on 7 February 1973.

Никола МАРТИНОСКИ, $A e \overline{w} o \overline{u} o p \overline{w} p e \overline{w}$, 1950, масло на платно, 45x55 см сопственост Национална галерија на Македонија

Nikola MARTINOSKI, *Self-portrait*, 1950, oil on canvas, 45x55 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Никола МАРТИНОСКИ, *Свадба*, 1965/67, масло на стакло, 87х37 см сопственост Национална галерија на Македонија

Nikola MARTINOSKI, *Svadba*, 1965/67, oil on glass, 87x37 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Никола МАРТИНОСКИ, $Mp\bar{u}$ ва $\bar{u}$ рирода, 1956 (58), масло на платно, 80,5x83 см сопственост Национална галерија на Македонија

БОРО МИТРИЌЕСКИ

BORO MITRIKESKI

Академик Боро Митриќески е роден на 10 мај 1927 година во Прилеп. Средно уметничко училиште завршува во Скопје во 1948/1949 година. Првите сознанија за вајарството ги добива од професор Димо Тодоровски. Се запишува на Академијата за ликовни уметности во Загреб. Своето образование го продолжува кај професорите Грга Антунац и Андрија Крстуловиќ. Во 1954 година дипломира во класата на професор Вања Радауш. Студиски патувања остварил во Франција, Италија, Англија, Грција, Русија, Шпанија, Австрија, САД и во Канада.

Академик Боро Митриќески има организирано голем број самостојни изложби, главно во Македонија и во бившите југословенски републики, а на групните изложби ја презентирал македонската скулптура во повеќе ликовни центри кај нас и во светот: Александрија, Белград, Виена и др. Член е на групата "Мугри".

Боро Митриќески е добитник на повеќе награди и признанија: Републичката награда "11 Октомври", наградата "Нерешки мајстори" на ДЛУМ и др.

За редовен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран на 26 јули 1997 година.

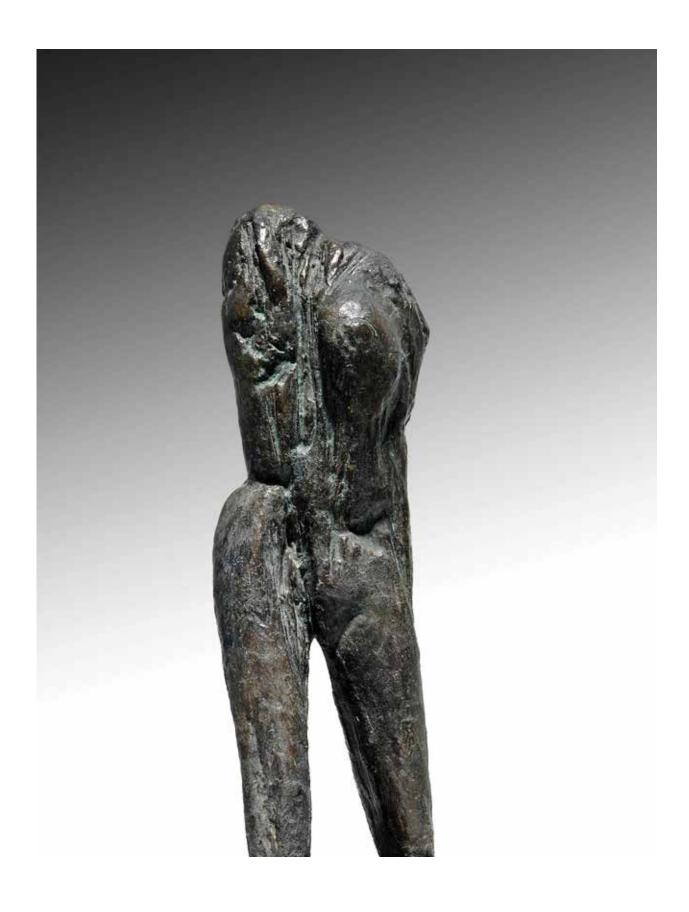
Academician Boro Mitrikeski was born on 10 May 1927 in Prilep. He finished secondary art school in Skopje in 1948/49. He received the first knowledge about the sculpture from the professor Dimo Todorovski. He enrolled at the Academy of Fine Arts in Zagreb. He continued his education with the professors Grga Antunac and Andrija Krstulovic. In 1954 he graduated in the class of Professor Vanja Radaus. He has had study trips in France, Italy, England, Greece, Russia, Spain, Austria, USA and Canada.

Acad. Boro Mitrikeski has organized a number of solo exhibitions, mainly in Macedonia and in the former Yugoslav republics, and in group exhibitions he presented the Macedonian sculpture in several art centers in Macedonia and in the world, including Alexandria, Belgrade, Vienna, etc. He is a member of the Mugri group.

Boro Mitrikeski has won many awards and recognitions, including the National Prize of "11 October", the "Nerezi Masters" Award of DLUM and others.

He was elected a Full Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts, on 26 July 1997.

Боро МИТРИЌЕСКИ, *Торзо*, 1962, бронза, 67х30х20 см сопственост Национална галерија на Македонија **Boro MITRIKESKI**, *Torso*, 1962, bronze, 67х30х20 cm owned by the National Gallery of Macedonia

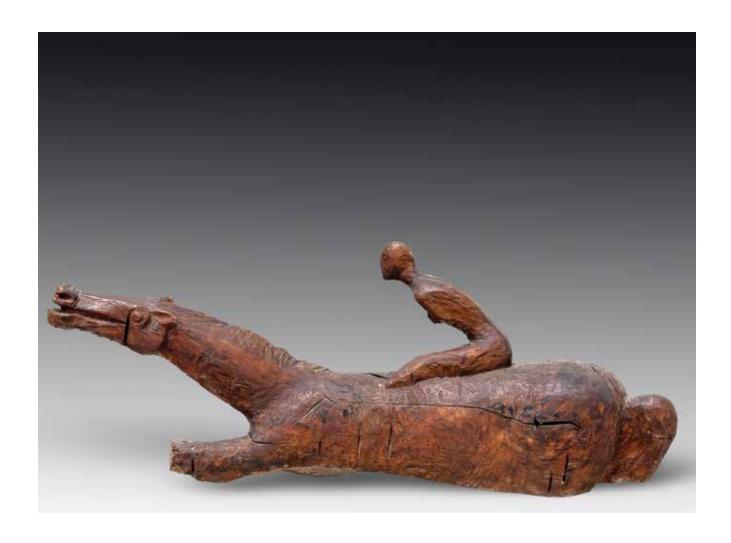

Боро МИТРИЌЕСКИ, *Коњαник*, 1959, бронза, 34х43,8х13 см сопственост Национална галерија на Македонија

Boro MITRIKESKI, *Equestrian*, 1959, bronze, 34x43,8x13 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Боро МИТРИЌЕСКИ, *Коњаник*, 1971, дрво, 75х185х35 см сопственост Национална галерија на Македонија **Boro MITRIKESKI**, *Equestrian*, 1971, wood, 75х185х35 cm owned by the National Gallery of Macedonia

ТОМЕ СЕРАФИМОВСКИ

TOME SERAFIMOVSKI

Академик Томе Серафимовски е роден на 14 јули 1935 година во с. Зубовце, Гостиварско. Основното образование го изучува на албански јазик за време на окупацијата во Втората светска војна, а по ослободувањето продолжува со школување на мајчин јазик во гостиварската гимназија. Во 1953 година се запишува во Уметничкото училиште во Сплит, каде што под раководство на професорите Марин Студин, Иван Мирновиќ и др. ги стекнува првите професионални знаења. Едновремено, три години поминува на работа како сликар-сценограф во Народното казалиште во Сплит. Подоцна своето школување го продолжува на Академијата за ликовна уметност во Загреб, на која дипломира во 1963 година во класата на професор Антун Аугустинчиќ. Во меѓувреме, една година помина како соработник во мајсторската работилница на својот професор. Од есента 1963 година, па до зимата 1965 година работи како професор во гимназијата во Гостивар, а во јануари 1966 година како стипендист на кранцуската влада заминува на студиски престој во Париз. Академик Томе Серафимовски создал во траен материјал околу 180 скулптури, скици, фигури, портрети, спомен-обележја, како и 10 споменика (од повеќе теми), кои се наоѓаат низ цела поранешна Југославија. Во своето повеќедецениско творештво имал повеќе од 20 самостојни изложби во земјата и во странство. Неговите дела се наоѓаат во повеќе галерии, музеи и приватни збирки во земјата и во странство. Основач е на фондацијата "Ликовни уметници за Ѓура Јакшиќ". Носител е на бројни награди.

Академик Томе Серафимовски е донатор на Скулпторската градина "Подарок за навек" во МАНУ и на колекцијата "Основоположниците на МАНУ" во Научниот и уметнички центар на МАНУ "Уранија" во Охрид.

За дописен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран на 7 октомври 1988, а за редовен член на 21 април 1994 година.

Починал на 3 март 2016 година.

Academician Tome Serafimovski was born on 14 July 1935 in the village of Zubovce, Gostivar. He studied elementary education in Albanian during the occupation in the World War II and after the liberation he continued his education in his mother tongue at the Gostivar gymnasium. In 1953 he enrolled at the Art School in Split, where under the guidance of the professors Marin Studin, Ivan Mirnovik and others acquired the first professional knowledge. At the same time, he spent three years working as a painter-scenographer at the National Theater in Split. Later, he continued his education at the Academy of Fine Arts in Zagreb, where he graduated in 1963 in the class of Professor Antun Augustincic. In the meantime, he spent one year as an associate in the master's workshop of his professor. From the autumn of 1963 until the winter of 1965 he worked as a professor at the gymnasium in Gostivar, and in January 1966, as a scholar of the French government, he went on a study stay in Paris. Acad. Tome Serafimovski created in a permanent material about 180 sculptures, sketches, figures, portraits, monuments, as well as 10 monuments (on many themes) that are found throughout the whole of former Yugoslavia. In his work throughout the decades he has had more than 20 solo exhibitions in the country and abroad. His works are found in several galleries, museums and private collections in the country and abroad. He is the founder of the "Fine Artists for Djura Jaksic" Foundation. He is the holder of numerous awards.

Acad. Tome Serafimovski is a donor of the Sculpture Garden "A Gift for Eternity" in MASA and of the collection "Founders of MASA" in the Scientific and Artistic Center of MASA "Urania" in Ohrid.

He was elected a Corresponding Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts on 7 October 1988, and a Full Member on 21 April 1994.

He died on 3 March 2016.

Томе СЕРАФИМОВСКИ, Женски ак $\overline{u}$ – одмор $\overline{u}$ рос $\overline{u}$ ум, мермер, 46х16см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Tome SERAFIMOVSKI, *Women's Act – Rest Standing*, marble, 46x16cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Томе СЕРАФИМОВСКИ, *Ежен Гилвик*, 1988, портрет, бронза, 37х30х32 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Tome SERAFIMOVSKI, *Eugène Guillevic*, 1988, portrait, bronze, 37x30x32 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Томе СЕРАФИМОВСКИ, *Ерошикон III*, 1996, бронза, 15х35х20см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Томе СЕРАФИМОВСКИ, $Epo\overline{u}u$ кон III, 1996, бронза, 15х35х20см owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

МЛАДЕН СРБИНОВИЌ

MLADEN SRBINOVIK

Роден на 29 ноември 1925 година во с. Сушица, Република Македонија. Живеел и работел во Белград. Гимназија завршил во 1943 година, а истовремено го посетувал и приватното училиште за сликарство кај професор Младен Јосиќ. Бил учесник Втората светска војна и војувал и на Сремскиот фронт. Студирал на Академијата за ликовни уметности во Белград, а постдипломски студии завршил во 1953 година кај професор Неделко Гроздановиќ.

Србиновиќ има организирано самостојни изложби во Белград, Нови Сад, Смедерево, Скопје, Ниш, потоа во Стокхолм и Халанду (Шведска), Сремска Митровица, Суботица и Лесковац.

Учествувал и на групни изложби, како во Југославија така и во странство: Венеција, Александрија, Љубљана, Гренхен, Токио, Њујорк, Лозана, Њу Делхи, Мадрид и др. Југословенската уметност ја претставувал на изложби во Брисел, Милано, Ленинград, Рим, Каиро, Атина, Њу Делхи и др.

За член надвор од работниот состав на МАНУ е избран на 26 јуни 1997 година. Починал на 12 мај 2009 година.

He was born on 29 November 1925, in the village of Susica, Republic of Macedonia. He lived and worked in Belgrade. He completed the gymnasium in 1943 and at the same time attended the private school for painting at the Professor Mladen Josic. He took part in World War II. He also fought on the Srem front. He studied at the Academy of Fine Arts in Belgrade, and graduated in 1953 at the Professor Nedelko Grozdanovic.

Srbovic has organized solo exhibitions in Belgrade, Novi Sad, Smederevo, Skopje, Nis, Stockholm and Halandau (Sweden), Sremska Mitrovica, Subotica and Leskovac.

He also participated in group exhibitions, both in Yugoslavia and abroad: Venice, Alexandria, Ljubljana, Grenhen, Tokyo, New York, Lausanne, New Delhi, Madrid, etc. He represented the Yugoslav art at exhibitions in Brussels, Milan, Leningrad, Rome, Cairo, Athens, New Delhi and others.

For his work Mladen Srbinovic has been awarded several prizes and awards, some of them are: "The October Award of Belgrade" for graphics (1958), The Prize for Painting at the VI International Biennale in Sao Paulo (1961), II Prize at the IV Mediterranean Biennial in Alexandria, 7 July Award of Serbia for achievements of general significance for the development of fine arts, etc.

He was elected a Foreign Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts 26 June 1997. He died on 12 May 2009.

Младен СРБИНОВИЌ, *Крај на џаршијаша*, масло на платно, 60х65 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите **Mladen SRBINOVIC**, *End of the Party*, oil on canvas, 60х65cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Младен СРБИНОВИЌ, *Неодржан дијало\bar{\epsilon} со дедо ми*, масло на платно, 150х150 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

 $Mladen \ SRBINOVIC$, Unfulfilled Dialogue with my Grandfather, oil on canvas, 150x150 с сопственост owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Младен СРБИНОВИЌ, *Мр\overline{w}ва \overline{u}рирода*, 1956, масло на платно, 82х100 см сопственост Национална галерија на Македонија

ДИМО ТОДОРОВСКИ

Академик Димо Тодоровски е роден на 11 декември 1910 година во Солун. Во 1932 година се запишал на Уметничката школа во Белград, а академскиот курс го завршил во 1936 година. Остварил студиски престои во Грција, Франција, Италија, Германија и во Англија.

Почнувајќи од 1937 година учествувал на голем број самостојни и групни изложби во Скопје, Прилеп, Охрид, и во странство: Белград, Цетиње, Љубљана, Сараево, Загреб, Рим и др. Учествувал на сите ревијални изложби на ДЛУМ.

Неговите дела се наоѓаат во повеќе музеи и галерии во земјата или како споменици пред јавни згради.

Добитник е на наградата на Град Скопје "13 Ноември" (1961) година, наградата "11 Октомври" (1962), Наградата за животно дело во 1967 година, наградата "АВНОЈ" (1982). Одликуван е со Орден на трудот со сребрен венец.

За дописен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран во 1969 година, а за редовен во 1974 година.

Починал на 27 април 1983 година.

Academician Dimo Todorovski was born on 11 December 1910 in Thessaloniki. In 1932 he enrolled at the Art School in Belgrade and completed the academic course in 1936. He has completed study stays in Greece, France, Italy, Germany and England.

Since 1937 he participated in numerous solo and group exhibitions in Skopje, Prilep, Ohrid, Belgrade, Cetinje, Ljubljana, Sarajevo, Zagreb, Rome, etc. He has participated in all DLUM exhibitions.

His works are found in many museums and galleries in the country, or as monuments in front of public buildings.

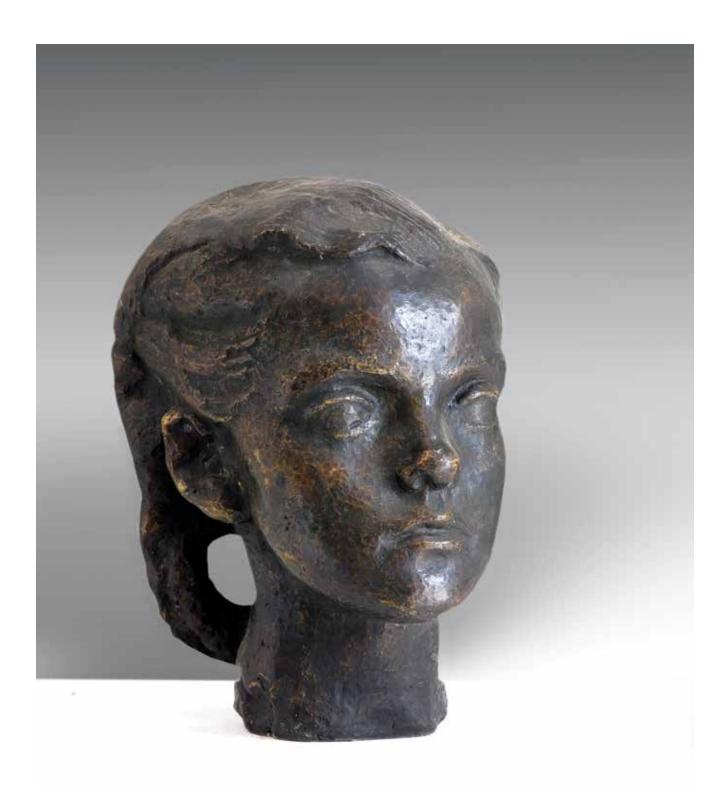
He is the recipient of the Award of the City of Skopje "13 November" (1961), the "11 October" Award (1962), in 1967 he was awarded the "AVNOJ" Award for Life Achievement (1982). He was decorated with the Order of Labor with a Silver Wreath.

He was elected a Corresponding Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts in 1969, and a Full Member in 1974.

He died on 27 April 1983.

Димо ТОДОРОВСКИ, Глава на девојче, 1946, бронза, 25х17х7,5 см сопственост на Национална галерија на Македонија

 $\begin{tabular}{ll} \textbf{Dimo TODOROVSKI}, \textit{Head of a Girl}, 1946, bronze, $25x17x7.5$ cm owned by the National Gallery of Macedonia \\ \end{tabular}$

Димо ТОДОРОВСКИ, *Мајкаѿа на скулӣѿороѿ*, 1947, бронза, 45х45х31 см сопственост Национална галерија на Македонија

Dimo TODOROVSKI, *The Sculptor's Mother*, 1947, bronze, 45x45x31 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Димо ТОДОРОВСКИ, *Глава на с\overline{u}арец*, 1954, бронза, 40х20х24 см сопственост Национална галерија на Македонија

Dimo TODOROVSKI, *Head of an Old Man*, 1954, bronze, 40x20x24 cm owned by the National Gallery of Macedonia

ВАСКО ТАШКОВСКИ

VASKO TASHKOVSKI

Академик Васко Ташковски е роден на 31 август 1937 година во Нижеполе, Битолско. Основно училиште завршил во Ресен, а во 1958 година дипломирал на училиштето за применета уметност во Скопје.

Во 1959 година се запишал на Академијата за применети уметности – отсек графика, во Белград. За време на студиите образованието го оформил кај истакнатите професори Богдан Кршиќ, Пера Младеновиќ, Мате Зламалик, а бил во класата на прочуениот Миахило Петров, кај кого и дипломирал во 1964 година.

Досега организирал 52 самостојни изложби во Македонија и во поранешните југословенски републики, како и во Каиро, Париз, Анкара, Виена, Њујорк, Романија.

Академик Васко Ташковски со своето сликарство со успех ја презентира македонската ликовна уметност во повеќе групни и колективни изложби. Речиси и да нема групна изложба кај нас или во странство на која учествувал, а платната на акад. Ташковски да не биле високо оценети или наградувани од страна на стручната и на уметничката критика. Тој учествувал во над 150 групни и колективни изложби во повеќе ликовни центри речиси на сите континенти.

За своето творештво академскиот сликар акад. Васко Ташковски е добитник и на голем број награди и признанија, но сепак, неговото најголемо признание, како и едно од најголемите признанија што ги има добиено македонското сликарство воопшто, е застапеноста на неговите слики, како претставник на овој дел на Југоисточна Европа, во Антологискиот приказ на ликовната фантастика на светот.

За дописен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран на 21 април 1994, а за редовен член на 20 јуни 1996 година.

Academician Vasko Taskovski was born on 31 August 1937 in Nizepole, Bitola. He finished elementary school in Resen, and in 1958 graduated from the School of Applied Arts in Skopje.

In 1959 he enrolled at the Academy of Applied Arts - Department of Graphics, in Belgrade. He was educated by the prominent professors Bogdan Krsic, Pera Mladenovic, Mate Zlamalik, in the class of the renowned Mijahlo Petrov, with whom he graduated in 1964.

So far, he has organized 52 solo exhibitions in Macedonia and in the former Yugoslav republics, as well as in Cairo, Paris, Ankara, Vienna, New York, Romania.

Acad. Vasko Taskovski participated in several group and collective exhibitions successfully presenting the Macedonian fine art. There is almost no group exhibition in our country or abroad on which he has participated, and Acad. Tashkovski's canvases have been highly appreciated and rewarded by the expert and art criticism. He has participated in over 150 group and collective exhibitions on almost all continents in several art centers.

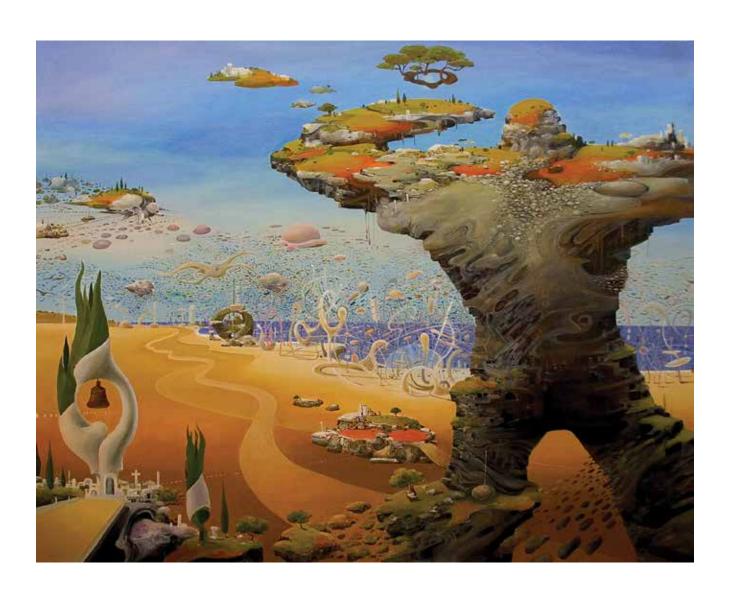
Academician Vasko Taskovski has won many awards and recognitions, and his greatest recognition, as well as one of the greatest recognitions of the Macedonian painting in general, is the representation of his paintings, as representative of this part of the Southeast Europe, in the Anthology presentations of the artistic fiction of the world.

He was elected a Corresponding Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts on 21 April 1994, and a Full Member on 20 June 1996.

Васко ТАШКОВСКИ, Зодијак, 1999, акрил на платно сопственост на авторот

Vasko TASHKOVSKI, Zodiac, 1999, acrylic on canvas owned by the Author

Васко ТАШКОВСКИ, *Киклоū*, 2008, акрил на платно сопственост на авторот

Vasko TASHKOVSKI, *Cyclop,* 2008, acrylic on canvas owned by the Author

Васко ТАШКОВСКИ, *Поли\bar{u} машина*, 1979, акрил на платно сопственост на авторот

Vasko TASHKOVSKI, *Polyp Machine*, 1979, acrylic on canvas owned by the Author

КИРО УРДИН

KIRO URDIN

Роден на 12 мај 1945 година во Струмица, каде што го завршил основното и средното образование. Дипломирал на Правниот факултет во Белград. Студирал на Академијата за применета уметност во Париз (1973/1974 г.) Дипломирал на Академијата за филм во Париз (1977 г.).

Живее и работи во Париз од 1974 година.

Освен во Македонија, каде што излагал во Музејот на современата уметност и во Интернационалната галерија "Стоби" (1994 и 1996 год.), има излагано и во: Франција, Австрија, Швајцарија, Холандија, Данска, Шведска, Норвешка, Англија, Шпанија, Словакија, Германија, Грција, Јапонија, Кина – Хонгконг, Тајван, Јужна Кореја, САД, Порторико, Мексико, Хаваи, Тунис, а последната изложба се одржа во Галеријата на Гиј Питерс, познат светски галерист, во Сан Пол'д Ванс – Франција. За таа изложба е снимен и филм.

Има реализирано самостојни изложби во музеите: Данобијана – Словачка, за што има и книга-каталог; Ја ван д'Тогт – Холандија, Миура – Јапонија; во Музејот на убава уметност во Тајпеј – Тајван; како и во Музејот на убава уметност Сан Јуан – Порторико во 2001 г.

He was born on 12 May 1945 in Strumica, where he finished primary and secondary education. He graduated from the Faculty of Law in Belgrade. He studied at the Academy of Applied Arts in Paris (1973/74). He graduated from the Academy of Film - Paris (1977).

He has been living and working in Paris since 1974.

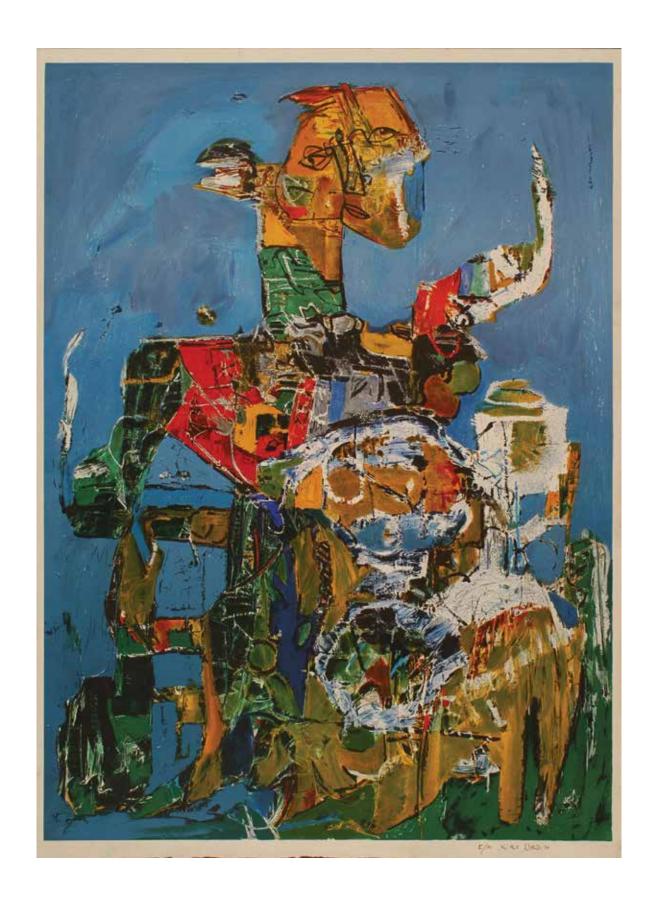
Except in Macedonia, where he exhibited at the Museum of Contemporary Art and at the International Gallery "Stobi" (1994 and 1996), he has exhibited in: France, Austria, Switzerland, Netherlands, Denmark, Sweden, Norway, England, Spain, Slovakia, Germany, Greece, Japan, China – Hong Kong, Taiwan, South Korea, USA, Puerto Rico, Mexico, Hawaii, Tunisia, and his last exhibition was held at the Gallery of Guy Peters, a famous world gallerist in Saint Paul de Vence – France. A film was also made for this exhibition.

He has realized solo exhibition in the museum of Danubian - Slovakia for which there is a book-catalog. He has also had solo exhibitions in the museums: Jan van der Togt – Netherlands, Miura – Japan, the Taipei Museum of Fine Arts – Taiwan, and the San Juan Museum of Fine Arts – Puerto Rico in 2001.

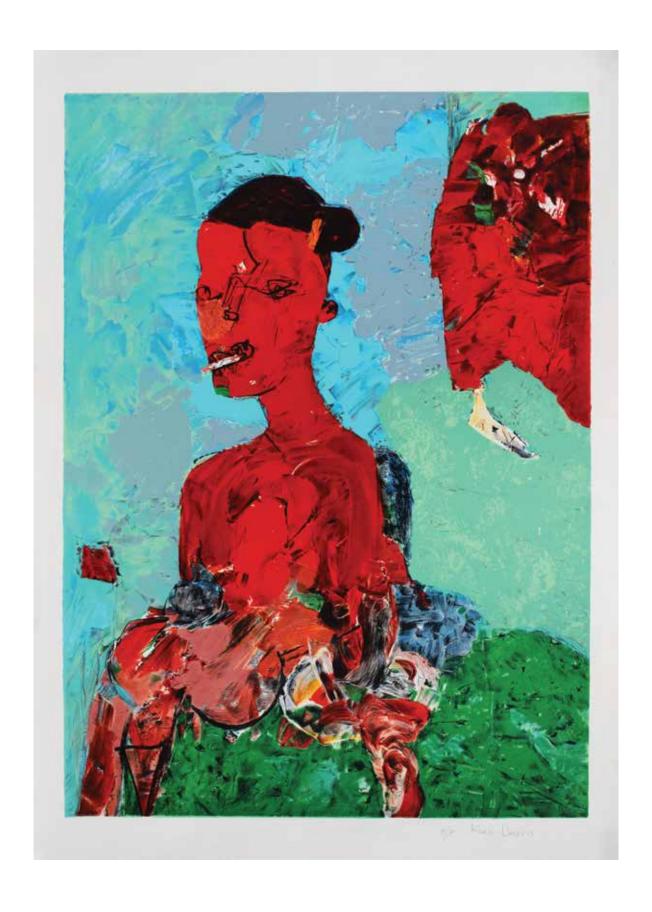
Киро УРДИН, Севилја, 1991, ситопечат во боја, 80х112 см сопственост Музеј на современата уметност, Скопје

Kiro URDIN, Seville, 1991, color screen printing, 80х112 см owned by the Museum of Contemporary Arts, Skopje

Киро УРДИН, *Гуру*, 1991, сито печатво боја, 112х80 см сопственост Музеј на современата уметност, Скопје **Kiro URDIN**, *Guru*, 1991, color screen printing, 112х80 cm owned by the Museum of Contemporary Arts, Skopje

Киро УРДИН, *Boajep*, 1991, ситопечат во боја, 85х60 см сопственост Музеј на современата уметност, Скопје **Kiro URDIN**, *Voyeur*, 1991, color screen printing, 85х60 cm owned by the Museum of Contemporary Arts, Skopje

ПЕТАР ХАЏИ БОШКОВ

PETAR HADZI BOSKOV

Професор Петар Хаџи Бошков е роден на 1 јуни 1928 година во Скопје. Во 1953 година дипломирал на Академијата за ликовни уметности во Љубљана, на Одделот за скулптура. Во 1959/1960 година специјализирал скулптура на Кралскиот колеџ за ликовни уметности (Royal College of Fine Arts) и на Слејдовата школа за ликовни уметности (Slade Scool of Fine Arts) во Лондон.

Организирал повеќе од 30 самостојни и учествувал на повеќе од 300 групни изложби во Македонија, на просторите на поранешна Југославија, во Англија, САД, Турција и во Грција.

Реализирал 16 монументални споменици, кои се поставени во Република Македонија, Република Словенија, Република Хрватска, Република Србија и во Франција.

За почесен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран во 2009 година.

Починал на 22 март 2015 година.

Prof. Petar Hadzi Boskov was born on 1 June 1928 in Skopje. In 1953 he graduated from the Academy of Fine Arts in Ljubljana, at the Department of Sculpture. In 1959/60 he specialized in sculpture at the Royal College of Fine Arts and the Slade School of Fine Arts in London.

He organized more than 30 solo and participated in more than 300 group exhibitions in Macedonia, in the countries of former Yugoslavia, in England, USA, Turkey and Greece.

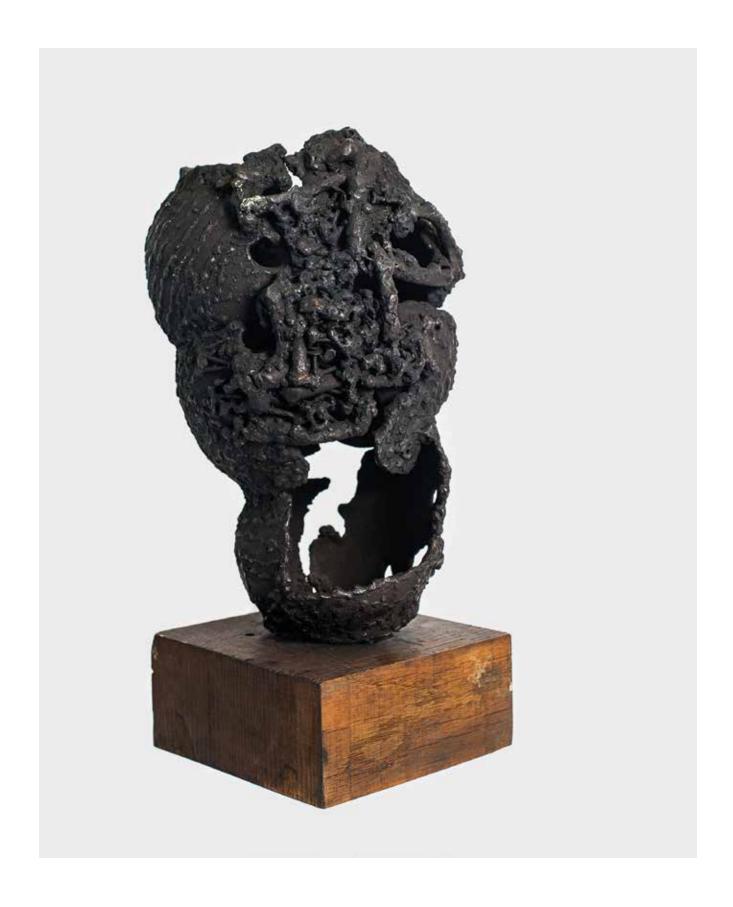
He has made 16 immense monuments that are placed in the Republic of Macedonia, Republic of Slovenia, Republic of Croatia, Republic of Serbia and in France.

He was elected an Honorary Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts in 2009. He died in 22 March 2015.

Петар ХАЏИ БОШКОВ, *Комӣозиција Моноло*г, 11 скулптури, бел мелен камен, висина 17 см сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Petar HADZ BOSHKOV, *Composition Monologue*, 11 sculptures, white grained stone, 17 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Петар ХАЏИ БОШКОВ, Глава, бронза, висина 31 см owned by Macedonian Academy of Sciences and Arts

Petar HADZI BOSKOV, *Head, bronze*, height 31 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Петар ХАЏИ БОШКОВ, *Торзо*, 1964, железо, 130х50х30 см сопственост Национална галерија на Македонија

Петар ХАЏИ БОШКОВ, Т*орзо*, 1964, железо, 130х50х30 см сопственост Национална галерија на Македонија

ГЛИГОР ЧЕМЕРСКИ

GLIGOR CEMERSKI

Академик Глигор Чемерски е роден на 9 март 1940 година во Кавадарци. По завршувањето на средно образование во Скопје се запишува на Академијата за ликовни уметности во Белград, каде што дипломира во 1963 година. Потоа на истата Академија завршува постдипломски студии и се стекнува со звање: магистер по сликарство. Како стипендист на француската влада има остварено студиски престој во Париз (1969/1970). Реализирал повеќе студиски патувања: Египет, Грција, Италија, Холандија, Германија, Шведска, САД.

Како студент на Академијата за ликовни уметности ја има својата прва самостојна изложба (со Насо Беќаровски) во Скопје (1962). Оттогаш има повеќе од четириесет самостојни изложби – во Македонија (Скопје, Охрид, Струмица, Струга, Кавадарци, Битола) и во странство (Белград, Будва, Загреб, Александрија, Хаг, Париз, Вашингтон, Вилмингтон, Феетвил). Учествувал на повеќе од осумдесет групни изложби во земјата и во странство, од кои поголем број биле антологиски претставувања на современото југословенско или македонско сликарство. Чемерски е еден од постојаните сликари на "Galérie du Fleuve " во Париз.

За резултатите постигнати во уметноста Чемерски добил повеќе значајни награди и признанија. Почнувајќи од Првата награда за цртеж на Академијата за ликовни уметности во Белград (1960), преку наградите на ДЛУМ "Нерешки мајстори" за сликарство (1978); "Климент Охридски" за цртеж (1979); "Климент Охридски" за графика (1980); "Никола Мартиноски" за цртеж (1991) наградата "Гран при" на изложбата "Зимски салон" (1994), до највисоките награди "13 Ноември" (1990) и "11 Октомври" (1975).

За редовен член на Македонската академија на науките и уметностите е избран во 2012 година. Член на Руската академија на уметностите (2013 година).

Починал на 2 април 2016 година.

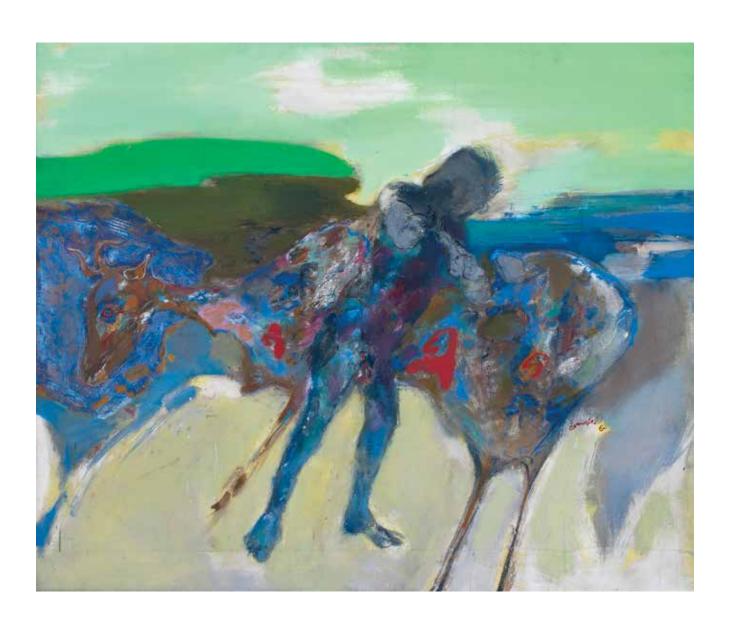
Academician Gligor Cemerski was born on 9 March 1940 in Kavadarci. After finishing high school in Skopje, he enrolled at the Academy of Fine Arts in Belgrade, where he graduated in 1963. At the same Academy he completed the postgraduate studies and acquired the title: Master of Painting. As a scholar of the French government he had a study visit in Paris (1969/70). He has conducted several study trips: in Egypt, Greece, Italy, the Netherlands, Germany, Sweden, USA.

As a student of the Academy of Fine Arts he has had his first solo exhibition (with Naso Bekarovski) in Skopje (1962). Since then, he had more than forty solo exhibitions – in Macedonia (Skopje, Ohrid, Strumica, Struga, Kavadarci, Bitola) and abroad (Belgrade, Budva, Zagreb, Alexandria, The Hague, Paris, Washington, Wilmington, Feetville). He has participated in more than eighty group exhibitions in the country and abroad, most of which were anthological representations of the contemporary Yugoslav or Macedonian painting. Cemerski is one of the permanent painters of "Galérie du Fleuve" in Paris.

For the results achieved in the art Ceemerski has received many significant awards and recognitions. Beginning with the First award for drawing at the Academy of Fine Arts in Belgrade (1960), then, the DLUM award of "Nerezi Masters" Award for painting (1978); "Clement of Ohrid" for drawing (1979); "Clement of Ohrid" for graphics (1980); "Nikola Martinoski" for drawing (1991), "Grand Prix" at the exhibition "Winter Salon" (1994) to the highest awards "13 November" (1990) and "11 October" (1975).

He was elected a Full Member of the Macedonian Academy of Sciences and Arts in 2012. He was elected a Member of the Russian Academy of Arts (2013).

He died on 2 April 2016.

Глигор ЧЕМЕРСКИ, *Покрај река\overline{u}а*, 1965, масло на платно, 30х39,5 см сопственост Национална галерија на Македонија

Gligor CEMERSKI, *By the River*, 1965, oil on canvas, 30x39.5 cm owned by the National Gallery of Macedonia

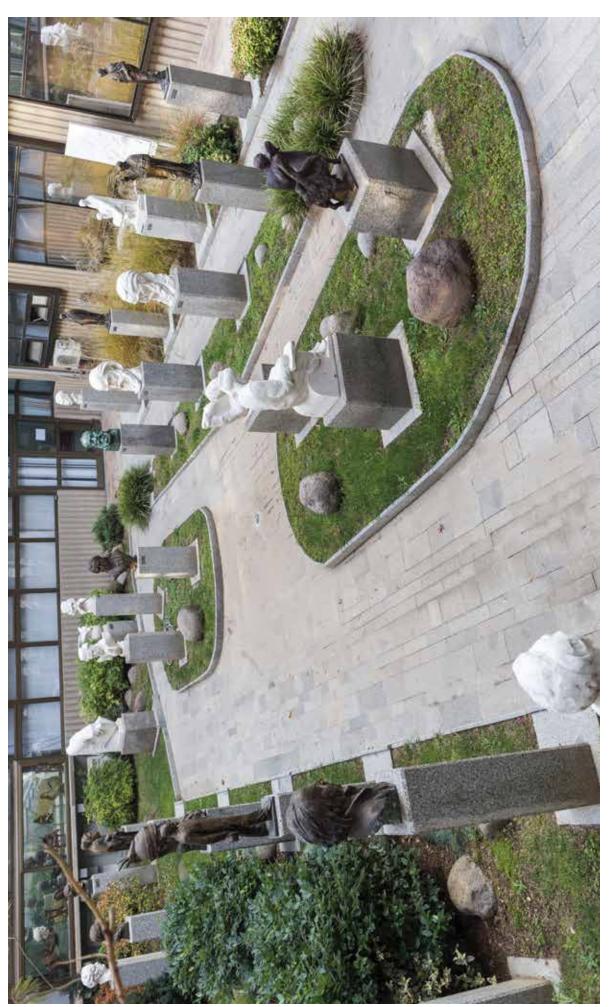
Глигор ЧЕМЕРСКИ, *Ришерош и змејош*, масло на платно, 74х93 сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Gligor CEMERSKI, *The Knight and the Dragon*, oil on canvas, 74x93 cm owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Глигор ЧЕМЕРСКИ, $O\bar{u}$ лакување Хрис $\bar{u}$ ово II, 1995, масло на хартија, каширана на лесонит, 70х200 см сопственост Национална галерија на Македонија

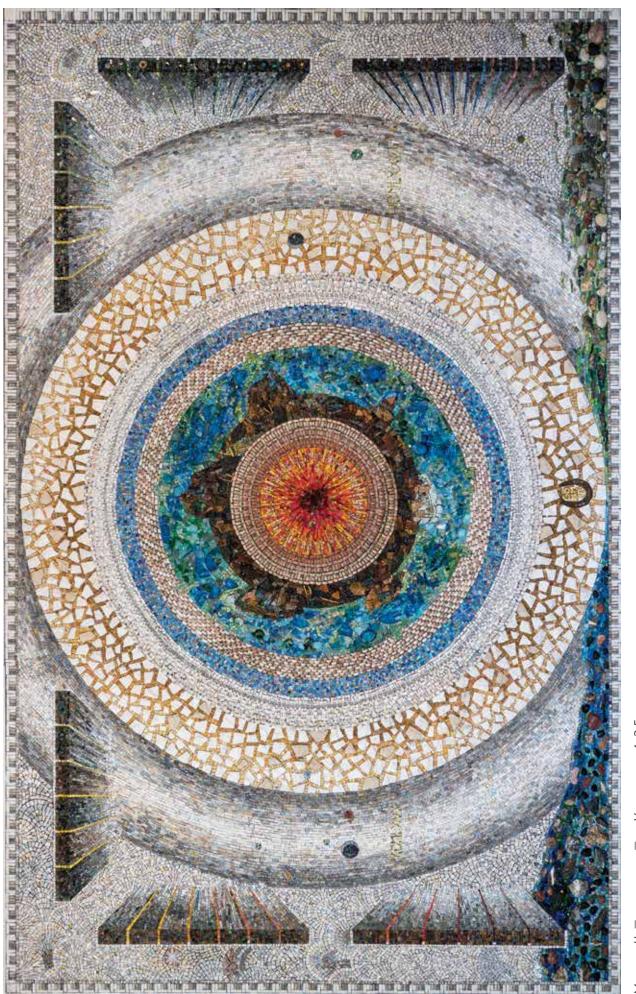
Gligor CEMERSKI, Lamentation of Christ II, 1995, oil on paper, applied on compressed wood, 70x200 cm owned by the National Gallery of Macedonia

Скулпторската градина *Подарок за навек,* 45 скулптури подарок од академик Томе Серафимовски на МАНУ, донирано на 10.10.2012 сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Sculpture *Garden A gift for eternity*, 45 sculptures gift from Academician Tome Serafimovski to MASA, donated on 10 October 2012 owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

Мозаик *Чешири елеменши – Универзум,* 4x2,5 м подарок од академик Газанфер Бајрам на МАНУ, донирано на 9.10.2015 сопственост Македонска академија на науките и уметностите

Mosaic Four Elements – Universe, 4x2,5 m gift by Academician Gazanfer Bayram to MASA, donated on 9 October 2015 owned by the Macedonian Academy of Sciences and Arts

CIP - Каталогизација во публикација Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје